T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN BİREYSEL ÇALGILARINI KULLANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Beril KAHRAMAN
0009-0003-0847-960X

BURSA 2025

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN BİREYSEL ÇALGILARINI KULLANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Beril KAHRAMAN
0009-0003-0847-960X

Danışman
Prof. Dr. Rasim Erol DEMİRBATIR

BURSA 2025

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Beril KAHRAMAN

06/02/2025

TEZ YAZIM KILAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI

"Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa İli Örneği)" adlı Yüksek Lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Beril KAHRAMAN

Danışman
Prof. Dr. Rasim Erol DEMİRBATIR

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Rasim Erol DEMİRBATIR

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS BENZERLİK YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Tarih: 06/02/2025

Tez Başlığı / Konusu:

Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa İli Örneği)

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 82 sayfalık kısmına ilişkin, 06/01/2025 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %14'dür.

Uygulanan filtrelemeler:

1- Kaynakça hariç
2- Alıntılar dâhil
3- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları dahil

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz derim.

06/02/2025

Adı Soyadı:	Beril KAHRAMAN
Öğrenci No:	802141005
Ana bilim Dalı:	Güzel Sanatlar Eğitimi
Programı:	Müzik Eğitimi
Statüsü:	☒ Y.Lisans ☐ Doktora

Danışman
Prof. Dr. R. Erol DEMİRBATIR
06/01/2025

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında 802141005 numara ile kayıtlı Beril Kahraman'ın hazırladığı "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa İli Örneği)" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 06 Şubat 2025 günü 11:00 – 12:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayının tezinin **başarılı** olduğuna **oy birliği** ile karar verilmiştir.

Sınav Komisyonu Başkanı
Prof. Dr. R. Erol DEMİRBATIR
Bursa Uludağ Üniversitesi
Web of Science Researcher ID: JHS-6569-2023
ORCID: 0000-0002-9472-3001

Üye
Prof. Dr. Elif GÜVEN
Balıkesir Üniversitesi
Web of Science Researcher ID: MFH-9746-2025
ORCID: 0000-0001-7699-9904
SCOPUS: 57031608900

Üye
Dr. Öğr. Ü. Nesrin BİBER ÖZ
Bursa Uludağ Üniversitesi
Web of Science Researcher ID: AAH-5318-2021
ORCID: 0000-0002-9866-2154

ÖN SÖZ

Müzik eğitiminin kalitesini artırmak için öğretmenlerin bireysel çalgı kullanımı büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma, ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarını, görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumlarını, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile bireysel çalgı kullanımının öğrenciler üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır.

Bireysel çalgıların etkin kullanımı, hem müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini artırmakta hem de öğrencilerin müzik dersine olan ilgisini ve katılımını olumlu yönde etkilemektedir. Müzik öğretmenlerinin görüşlerine göre okullarda müzik derslerinin daha verimli işlenebilmesinde bireysel çalgılarını aktif olarak kullanmalarının derslerin başarısına olumlu yönde katkı sağlayabileceği belirlenmiştir. Bu doğrultuda müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma durumlarının incelenmesi yoluyla, bireysel çalgılarını kullanırken derslerde karşılaşılan sorunların belirlenmesi bu sorunların çözümüne katkı sağlanması ve konu ile ilgili belirlenen problemlere çözüm önerileri geliştirilmesi bakımından araştırmanın müzik eğitimi alanına faydalı olacağı düşünülmektedir.

Araştırma sürecinde anlayışı, yardımı ve desteğiyle her zaman yanımda olan değerli hocam Prof. Dr. R. Erol Demirbatır'a, hayatımın her anında yanımda olan, beni koşulsuz seven ve başarımın mimarı olan aileme derin şükranlarımı sunarım.

Beril KAHRAMAN

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı	Beril Kahraman
Üniversite	Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Tezin Niteliği	Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	xii+63
Mezuniyet Tarihi	06/02/2025
Tez Danışmanı	Prof. Dr. Rasim Erol DEMİRBATIR

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN BİREYSEL ÇALGILARINI KULLANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ (BURSA İLİ ÖRNEĞİ)

Bu araştırma, müzik öğretmenlerinin derslerinde bireysel çalgılarını kullanma durumları üzerine odaklanmıştır. Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgı becerileri, bu çalgıları derslerde ve ders dışı etkinliklerde kullanımları, bireysel çalgılarını ne ölçüde kullandıkları, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile bireysel çalgı kullanımının öğrencilere katkıları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini MEB'e bağlı ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri, örneklem grubunu ise Bursa ilinde ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 103 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından hazırlanan anket kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel yöntem ile analiz edilmiş, tablolar halinde düzenlenerek yorumlanmıştır. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen alan yazın taramasında, konu ile ilgili ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenerek, bu konuda yapılan diğer araştırmalar ile sonuçlar karşılaştırılmıştır. Araştırma, öğretmenlerin eğitim süreçlerinde ağırlıklı olarak Klasik Batı Müziği'ne odaklandıklarını, ancak çağdaş Türk müziği, popüler müzik ve çocuk şarkıları gibi diğer türlerde yeterli eğitim almadıklarını ortaya koymuştur. Bu bağlamda öğretmenlerin müzik eğitiminde daha geniş bir yelpazeye hakim olabilmeleri için hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir. Bu programlar, çağdaş Türk müziği, popüler müzik ve çocuk şarkıları gibi farklı türleri kapsayarak öğretmenlerin ders içeriklerini çeşitlendirmelerine ve öğrencilere daha zengin bir müzik eğitimi sunmalarına olanak sağlayabilir. Diğer bir sonuca göre öğretmenlerin çalgılarını dinleti, ezgiye destek veya eşlik etmek amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu bireysel çalgılarını derslerde sıklıkla veya orta düzeyde kullandıklarını belirtmişlerdir. Bununla birlikte, öğretmenlerin çalgıları ile ilgili yeterlilik durumları, öğrencilerin derse olan ilgi eksikliği, sınıf ortamı ile ilgili eksiklikler, müfredat programından kaynaklanan sorunlar ve enstrüman donanımı vb. gibi sorunların öğretmenlerin çalgı kullanımını zorlaştırdığı tespit edilmiştir. Bu sorunların giderilmesi için sınıf ortamının iyileştirilmesinin ve okullardaki enstrüman donanımının arttırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin derslerde bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin öğrenme sürecine olumlu katkılar sağladığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin dikkatini çekme, aktif katılımlarını sağlama, verimi arttırma vb. pek çok fayda sağladığı görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bireysel çalgı, bireysel çalgı eğitimi, müzik dersi, müzik eğitimi, müzik öğretmeni, ortaöğretim.

ABSTRACT

Name and Surname	Beril Kahraman
University	Bursa Uludag University
Institution	Education Sciences Institute
Field	Department of Fine Arts
Branch	Music Education
Degree Awarded	Master's Thesis
Page Number	xii+63
Degree Date	06/02/2025
Supervisor	Prof. Dr. Rasim Erol DEMİRBATIR

INVESTIGATION OF THE USE OF INDIVIDUAL INSTRUMENTS OF MUSIC TEACHERS WORKING IN SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS (THE CASE OF BURSA PROVINCE)

This research focuses on music teachers' use of individual instruments in their lessons. It was tried to determine music teachers' individual instrument skills, their use of these instruments in lessons and extracurricular activities, the extent to which they use their individual instruments, the problems they encounter and their suggestions for solutions, and the contributions of individual instrument use to students. A case study was used in the research. The population of the study consists of music teachers working in secondary education institutions affiliated to the Ministry of National Education, and the sample group consists of 103 music teachers working in secondary education institutions in Bursa province. A questionnaire prepared by the researcher was used to collect the data. The data obtained were analyzed by descriptive method, organized in tables and interpreted. In the literature review conducted within the scope of the research, national and international studies on the subject were examined and the results were compared with other studies on this subject. The study reveals that teachers focus mainly on Classical Western Music in their education processes, but they do not receive adequate training in other genres such as contemporary Turkish music, popular music and children's songs. In this context, in-service training programs can be organized for teachers to master a wider range of music education. These programs can cover different genres such as contemporary Turkish music, popular music and children's songs, allowing teachers to diversify their course content and provide students with a richer music education. According to another result, it was determined that teachers used their instruments for recital, support or accompaniment of the melody. The majority of the teachers stated that they used their individual instruments frequently or moderately in their lessons. However, it has been determined that problems such as teachers' proficiency in their instruments, students' lack of interest in the lesson, deficiencies related to the classroom environment, problems arising from the curriculum program and instrument equipment etc. make it difficult for teachers to use instruments. In order to overcome these problems, it is thought that improving the classroom environment and increasing the instrument equipment in schools will be beneficial. As a result of the research, it was determined that teachers' use of individual instruments in lessons contributed positively to the learning process of students. It is seen that teachers' use of individual instruments provides many benefits such as attracting students' attention, ensuring their active participation, increasing efficiency, etc.

Keywords: Individual instrument, individual instrument education, music lesson, music education, music teacher, secondary education.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....i
TEZ YAZIM KLAVUZU'NA UYGUNLUK ONAYI.....ii
YÜKSEK LİSANS BENZERLİK YAZILIM RAPORU.....iii
ÖNSÖZ.....
vÖZET…….....v
iABSTRACT.....vi
i
İÇİNDEKİLER.....viii
TABLOLAR LİSTESİ.....x
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTELESİ.....xii

1. BÖLÜM
GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....1
1.2. Araştırma Soruları.....2
1.3. Araştırmanın Amacı.....2
1.4. Araştırmanın Önemi.....3
1.5. Varsayımlar…….....3
1.6. Sınırlılıklar…….....3
1.7. Tanımlar.....3

2. BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim.....5
2.2. Sanat Eğitimi.....…….....6
2.3. Müzik Eğitimi.....7
2.4. Mesleki Müzik Eğitimi.....9
2.5. Çalgı Eğitimi.....11

2.6. Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Bireysel Çalgı Eğitimi.....12
2.7. Örgün Eğitimde Müzik Eğitimi.....13
2.8. Müzik Derslerinde, Öğretmenlerin Bireysel Çalgı Kullanımının Öğrenci Motivasyonu Üzerindeki Etkisi.....14
2.9. İlgili Araştırmalar.....15
2.9.1. Ulusal Yayınlar.....15
2.9.2. Uluslararası Yayınlar.....18

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....19
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....19
3.3. Veri Toplama Araçları.....21
3.3.1. Etik Kurul İzin Bilgisi.....22
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi.....22

4. BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....23
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....26
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....31
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....33
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....37

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma.....40
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....40
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....41
5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....41
5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....42
5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....43
5.2. Öneriler.....44

KAYNAKÇA……..46
EKLER.....51
Ek 1: Etik Kurul İzni..... ….....52
Ek 2: Valilik İzni 1.....53
Ek 3: Valilik İzni 2.....…….54
Ek 4: Anket Soruları…….....55
ÖZ GEÇMİŞ.....62

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo		*Sayfa*
1	Örneklem Grubunu Oluşturan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri.....	20
2	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Ağırlıklı Olarak Eğitim Gördükleri Müzik Türleri.....	23
3	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Çocuk Şarkılarının Seslendirilmesine ve Eşlik Edilmesine Dair Aldıkları Eğitim Durumu…..…...……..…….	24
4	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Çağdaş Türk Müziğine Dair Eğitim Görme Durumları.....……..……	24
5	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Popüler Müziklere Dair Eğitim Görme Durumları.....……..	25
6	Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları Bireysel Çalgı Eğitimini Müzik Dersleri İçin Yeterli Bulma Durumları.....……...	25
7	Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgıları ile Müzik Türlerine Göre Eşlik Edebilme Oranları.....……..	26
8	Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanma Amaçları...……..	26
9	Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanma Sıklıkları.....……...	27
10	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanmama/Kullanamama Nedenleri…….	27
11	Müzik Öğretmenlerinin Belirli Gün ve Haftalarda Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumları.....	28
12	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Konser, Gösteri, Koro Çalışmaları vb. Ders Dışı Etkinliklerde Kullanma Durumları.....……...	28
13	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarıyla İcra Edebilecekleri Müzik Türleri..…….	29
14	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgıları Dışında En Çok Tercih Ettikleri Enstrümanlar....	29
15	Görev Yapılan Okulda Uygulanan Müzik Eğitim Programının Hangi Tür Çalgıların Kullanımına Olanak Sağladığı.....……	30
16	Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanmaya Yönelik Tercih Nedenleri.....	31
17	Müzik Öğretmenlerinin Şarkılara Bireysel Çalgıları ile Eşlik Etmesinin Ders İçi Hakimiyete Yönelik Etkileri.....…….....	31
18	Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgıları ile Seslendirme Yapmalarının Derse Olan Katkıları.....……...	32
19	Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Sorunlar.....	33
20	Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları	33

Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri..... 34

21 Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgıları ile Eşlik Ederken İştirak Edememe Durumunun Ders Yönetimine Etkileri..... 35

22 Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgıları ile Eşlik Ederken Sözlü İştirak Edememe Durumuna Yönelik Çözüm Önerileri..... 35

23 Müzik Öğretmenlerinin Çalıştıkları Kurumlarda Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Güçlükler..... 35

24 Müzik Öğretmenlerinin Çalıştıkları Kurumlarda Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Güçlüklere Yönelik Çözüm Önerileri..... 36

25 Öğrencilerin Derslerde Seslendirilmesinden Hoşlandığı Müzik Türü..... 37

26 Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Derslerde Etkin Kullanmalarının Öğrencilerin Müzik Sevgisine Yönelik Etkileri..... 37

27 Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Derslerde Kullanmalarının Öğrencilerin Farkındalığı Üzerine Etkileri..... 38

28 Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanmalarının Öğrencilerin Müzik Yapma İsteği Üzerine Etkileri..... 38

29 Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanmalarının Öğrencilerin Dikkati Üzerine Etkileri..... 39

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MEB :	Milli Eğitim Bakanlığı
AGSL :	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
GTHM :	Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM :	Geleneksel Türk Sanat Müziği
TDK :	Türk Dil Kurumu
et.al :	and others (ve diğerleri)
vd. :	ve diğerleri
vb. :	ve benzeri
s. :	Sayfa no
f :	Frekans
% :	Yüzde

1. BÖLÜM
GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problem durumu, araştırma soruları, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Bireylerin ilerlemesi ve modern medeniyetler düzeyine erişebilmesi için eğitim temel bir öğedir, çünkü eğitim, bireyleri bilgi, beceri ve değerlerle donatarak sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı desteklemektedir. Eğitim, sadece bireylere değil, aynı zamanda bir topluma, o toplumun geleceğine ve ideallerine de derinlemesine etki eden bir süreçtir. İnsanlığın geçmişinden günümüze uzanan bu süreçte eğitim, kültürü, bilgiyi ve deneyimi aktarmanın en temel ve etkili yöntemi olarak kabul edilmiştir (Söylemez ve Adıyaman, 2023).

Örgün eğitim, TDK'ya göre, bireylerin yaşamlarına atılmadan önce belirli kurallar çerçevesinde düzenlenen bir eğitim sürecidir. Okul veya okul niteliği taşıyan yerlerde sistematik olarak aldıkları, genel kültür ve mesleki bilgiye dayalı bir eğitim sürecidir. Başka bir tanıma göre örgün eğitim: Belirli bir yaş grubundaki bireylerin, milli eğitim sisteminin hedefleri doğrultusunda yapılandırılmış eğitim programları aracılığıyla, okul ortamında düzenli olarak yapılan eğitimdir (Taymaz, 1978).

Ülkemizde ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki örgün eğitim kurumlarında, öğretim programlarının genel hedefine yönelik genel kültür dersleri ve sanat eğitimi dersleri bulunmaktadır. Çellek (2003), sanat eğitimini bireyin iç dünyasını dışa yansıtma ve estetik bir bütünlük oluşturma süreci olarak tanımlar. Bu süreçte birey, duygu, düşünce ve tecrübelerini görsel, bedensel ve duyusal bir dilde ifade etme becerisi kazanır (Akkurt ve Boratav, 2018).

Sanat eğitiminin bir parçası olan müzik eğitimi örgün eğitimde belirlenen öğretim programları kapsamında okullarda yürütülmektedir. Say'a göre (2001) müzik eğitimi, "belirli bir amaç doğrultusunda müziksel öğretmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci olarak tanımlanabilir."

"Müzik eğitiminin hedefleri, içerikleri, yöntemleri ve değerlendirme unsurlarının etkin bir şekilde uygulanabilmesi için, düzenli bir biçimde hazırlanmış eğitim programlarına ihtiyaç vardır" (Piji, 2006). Regelski (2005) müzik eğitiminin, örgün eğitimde özel bir yere sahip olduğunu ve tüm öğrencilere sunulması gerektiğini savunmaktadır.

Müzik eğitimi anabilim dallarında sunulan bireysel çalgı eğitimleri ile genel müzik eğitiminde öğretmenin bireysel çalgısını müzik derslerinde belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanması gerektiği düşünülmektedir. Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını derslerde

kullanma durumları ve bireysel çalgı kullanımının okullardaki işlevselliğinin, incelenmesi gereken konular içinde olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde bireysel çalgılarını kullanma durumlarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda "Ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma durumları nasıldır?" sorusu ile ilgili araştırmanın problem cümlesi oluşturulmuş ve müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.

1.2. Araştırma Soruları

Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarına ilişkin durum nedir?
2. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumları nasıldır?
3. Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma yoluyla derse katkılarına ilişkin durum nedir?
4. Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanmada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir?
5. Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin derse olan ilgilerine katkısı nasıldır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan çalgı eğitimi, müzik eğitiminin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal öğelerinin tümünün sergilenebildiği bir boyutunu oluşturmaktadır. (Öztürk, 2001)

Müzik öğretmenlerinin, derslerinde bireysel çalgılarını yeterli seviyede kullanmalarının, öğrencilerin dersi daha iyi kavramasına, müziğe olan ilgilerinin arttırılmasına ve böylece derslerin daha verimli işlenmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarına ilişkin durumların, görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumlarının, çalgılarını kullanma yoluyla derse olan katkısına ilişkin durumların, karşılaştıkları sorunların, çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin derse olan tutumuna etkilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu yolla yapılabilecek olan yeni araştırmalara da ışık tutulması hedeflenmiştir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarını, görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumlarını, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile bireysel çalgı kullanımının öğrenciler üzerindeki etkilerini incelemeyi hedefleyerek müzik öğretmenliği programlarında aldıkları eğitim ile bu eğitimden meslek yaşantılarında ne ölçüde faydalanabildiklerinin belirlenmesi açısından önemli görülmektedir.

Türkiye'de araştırmanın konusu olan ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma durumlarının incelenmesine yönelik yapılan çalışmaların çok sayıda olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle müzik öğretmenlerinin derslerinde bireysel çalgılarını kullanma durumlarının araştırılmasının ve incelenmesinin müzik eğitimi alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

1. Bu çalışmada kullanılan yöntem ve veri toplama araçlarının, araştırmanın amacına uygun olduğu,

2. Öğretmenlerin anket sorularına verdiği yanıtların, var olan durum görüş ve deneyimlerini doğru bir şekilde yansıttığı varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

"Ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma durumlarının incelenmesi" konulu bu araştırma:

1. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır.

2. Özel okullar araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur.

3. Bu araştırma Bursa ilinde yer alan Anadolu ve Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde bulunan ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenleri ile sınırlıdır.

4. 2023-2024 eğitim öğretim yılında görev yapan öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Eğitim: Türk Dil Kurumu eğitim kavramını "bireyin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme" olarak tanımlamıştır (TDK, 2024 Ekim 15).

Müzik: Türk Dil Kurumu müzik kavramını "birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı" olarak tanımlamıştır (TDK, 2024 Ekim 15).

Müzik Eğitimi: Uçan'a göre (1994) müzik eğitimi bireyin kendi yaşantısı yoluyla, belirli müziksel davranışlar kazanması veya mevcut müziksel davranışlarında istenen değişiklikler yapılması sürecidir.

Çalgı: Türk Dil Kurumu çalgı kavramını "Müzik yapmak amacıyla kullanılan her türlü ses verebilen alet", "çalgı aleti", "saz" ve "enstrüman" olarak tanımlamıştır (TDK, 2024 Ekim 15).

Çalgı Eğitimi: Çalgı eğitimi, insanlara yeni davranışlar kazandırırken aynı zamanda duygusal, düşünsel ve fiziksel olarak gelişimlerine katkı sağlayan bir süreçtir (Günay ve Uçan, 1980, s.12).

Ortaöğretim: Türk Dil Kurumu ortaöğretim kavramını "ilköğretim ile yükseköğretim arasında yer alan eğitim öğretim basamağı" olarak tanımlamıştır (TDK, 2024 Ekim 15).

2. BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmanın içeriğini oluşturan eğitim, sanat eğitimi, müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi, çalgı eğitimi, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bireysel çalgı eğitimi, örgün eğitimde müzik eğitimi, müzik derslerinde öğretmenlerin bireysel çalgı kullanımının öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisine yönelik kavramsal çerçeve kapsamında konular araştırılarak aşağıda sunulmuştur.

2.1. Eğitim

Eğitim, kişinin var olduğu toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış şekillerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür. Eğitim önceden belirlenmiş olgulara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkinliklerin bütünüdür denilebilir.

Eğitim, toplumun kültürlenme sürecinin önemli bir unsuru olarak kabul edilir. İnsanın kişilik gelişimi, doğduğu ve büyüdüğü kültür tarafından şekillendirilir. Her toplum, kendi kültürünün özelliklerini yeni nesillere aktarır. Bireyin toplumla bütünleşmesi ve etkili bir şekilde gelişmesi sürecinde, bilinçli ve bilinç dışı öğrenmelerin yanı sıra kültürel özelliklerin yeni kuşaklara aktarılması da önemli rol oynar. Bu süreç, bireyin çocukluktan yetişkinliğe kadar karşılaştığı deneyimlerle şekillenir ve toplum içinde etkin bir üye haline gelmesini sağlar (Demirel ve Kaya, 2017).

Birbirinden farklı tanımlar arasındaki benzer noktaları içeren ve eğitimciler arasında en yaygın kullanılan tanıma göre, “eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1986).

Eğitim, bireylerin ve toplumların şekillendirilmesinde, dönüştürülmesinde ve güçlendirilmesinde en etkili araçlardan biridir. Eğitimin temel amacı, sadece bilgiyi öğretmek değil, aynı zamanda düşünsel ve duygusal olarak da bireyleri donatarak, hayatları boyunca sürekli öğrenme ve gelişme sürecine katılmalarını sağlamaktır. Eğitimin tek amacı bireylere akademik bilgi vermek değil; özgüvenli ve eleştirel düşünme becerileri gelişmiş bireyler olmalarını sağlamaktır (Öztürk, 2001).

Suhomlinski'ye (2003) göre eğitim, öğretmen ve öğrencilerin idealleri, istekleri ve yaşam deneyimlerinin bir araya geldiği, ortak bir zemindir. (Suhomlinski, 2003).

Erdoğdu (2006), kendi kendini sürdürebilen ve yeni koşullara uyum sağlamak için yaratıcı olabilen eğitimli bireylere ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir.

Etkili bir eğitim süreci, öğrencilerin istenilen kalıcı davranış değişikliklerini kazanmaları sonucunda başarıya ulaşılır. Bu değişimin gerçekleşmesinde, eğitimcilerin

benimsediği öğretim yöntemleri, teknikleri ve stratejileri belirleyici bir rol oynar. Eğitimcilerin, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak ve hedeflenen sonuçları elde etmek için çeşitli öğretim tekniklerini kullanması önemlidir. Bu kapsamda, öğrencilere uygun bir öğrenme ortamı sağlanması, etkili iletişim stratejilerinin kullanılması ve öğrenmeyi teşvik edici etkinliklerin planlanması gibi unsurlar da dikkate alınmalıdır (Yalın, vd., 1996).

Eğitimin ana hedefi, genç kuşakların topluma sağlıklı ve etkin bir şekilde uyum sağlamalarına destek olmaktır. Bu amaç doğrultusunda eğitim, öğrenme süreci boyunca bireylerin ilgi ve yeteneklerini en üst seviyeye kadar geliştirir. Yanı sıra eğitim, bireylerin davranışlarını belirlenen hedeflere yönelik olarak şekillendirir. Bununla birlikte, eğitimin rolü sadece bireylere bilgi ve beceri kazandırmakla sınırlı değildir; aynı zamanda toplumun sürekliliğini ve kalkınmasını destekleyecek nitelikte değerlerin oluşturulmasına, mevcut değerlerin korunmasına ve geçmiş ile gelecek arasında uyum sağlanmasına da katkıda bulunur (Varış, 1994).

Öztürk (2001), sağlıklı ve çağdaş eğitimin bireylerin bilişsel, duyuşsal ve bedensel yönlerini bir bütün olarak geliştirmeyi amaçladığını vurgular.

Çağdaş eğitim, bireyleri zihinsel, duygusal ve pratik yönleriyle geliştirmeyi ve yetiştirmeyi hedefler. Bu anlamda eğitim, bilim eğitimi, sanat eğitimi ve teknik eğitiminin bir bileşkesi olarak da görülebilmektedir (Uçan, 1997).

Sonuç olarak eğitim, bireylerin kişisel ve toplumsal yaşamlarında önemli bir dönüşüm sağlayarak, daha aydınlık ve bilinçli bir geleceğe doğru ilerlemeleri yolunda ışık tutmaktadır.

2.2. Sanat Eğitimi

Sanat, bireyin sosyal etkileşimlerini düzenlemesinden, iş birliği ve dayanışmayı öğrenmesinden, doğruyu seçip ifade etmesinden, bir işi baştan sona tamamlamanın verdiği tatmini yaşamasından ve üretken olmasından dolayı hayati bir öneme sahiptir. Sanat eğitimi, gözlem yeteneğini geliştirir, özgün fikirlerin keşfedilmesine ve kişisel yaklaşımların desteklenmesine olanak tanır, pratik düşünmeyi teşvik eder ve zihinde deneyimlerin canlandırılmasını sağlar. Ayrıca, bireyin duyuşsal becerilerini geliştirir ve sentez yapma yeteneğine katkıda bulunur.

Sanat eğitimi, geniş bir yelpazedeki güzel sanat disiplinlerini içeren, okul içi ve dışı yaratıcı bir öğrenme sürecidir. Bu eğitimin hedefi, mevcut olanı sadece taklit etmeyi değil, aynı zamanda yenilikçi düşünme becerisine sahip bireylerin yetişmesini sağlamaktır. Sanat, çağdaş eğitim felsefesinden doğan birikimle şekillenmiş; bireyin sanatı bütünsel olarak anlaması, öğrenmesi, iletişim kurması ve etkileşime geçmesiyle yaratıcı faaliyetlerde bulunmasını içerir (Altunbaş, 2024).

Sanat, insan yaşamının önemli bir parçası olarak insan uygarlığının gelişmesinde var olur. Renkli sanat türleri insan duygularının bir yansıması olabilir, bu da onlara estetik zevk verir ve insan için çeşitli aydınlanmalar yaratır (Xia Wang, 2017).

Sanat, bireyin yaratıcılığını ortaya çıkararak kendini gerçekleştirmesini sağlayan ve aynı zamanda toplumların ortak bir dil bulmasına yardımcı olan evrensel bir değerdir. (MEB, 2006)

Erbay'a göre (2013) "Sanat, insanın dış dünyadan edindiği izlenimlerin, imgelerin, iç dünyasına yansıması ile açığa çıkan gizemli bir alandır." Başka bir ifadeyle sanat, insan ile doğanın nesnel gerçekliği arasındaki estetik bağdır.

Ünver (2002) sanat eğitimini, bireyin kendi yaşantıları aracılığıyla bilinçli ve amaçlı sanatsal davranışlar geliştirme süreci olarak tanımlar. Sanat eğitimi, geniş bir bakış açısıyla ele alındığında, bireyin duygularını, düşüncelerini ve izlenimlerini ifade etme becerisini ve yaratıcılık gücünü estetik bir seviyeye yükseltmek için yapılan eğitim çabalarını kapsar (Artut, 2001).

Sanat insan yaşamının vazgeçilmez öğelerinden biridir. Şen (2005), sanat eğitimi alanında yapılan çalışmaların, uzmanlaşmış kişilerin sayısındaki artışla birlikte daha da derinleştiğini ve çeşitlilik kazandığını belirtir. Bu durum, sanat eğitiminin bilimsel bir disiplin olarak gelişmesine ve daha etkili eğitim programlarının oluşturulmasına olanak sağlamaktadır. Bu araştırma alanlarından biri olan müziğin de sanat alanı içinde önemli bir yeri vardır. Soysal (2005), müziği kültürel bir olgu olarak ele alırken, aynı zamanda insanlık tarihinin başlangıcından itibaren evrensel bir iletişim aracı olarak kullanıldığını belirtir. Uçan'a göre de müzik (1997) duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütündür. Uçan'ın müzik tanımlamasında vurgu sanat üzerinedir: "Sanat olarak müzik, sesleri, erekli olarak estetik yapıda birleştirme sürecidir" (Çuhadar, 2016).

2.3. Müzik Eğitimi

Müzik ve müzik eğitimi, bireylerin yaşamlarında önemli bir rol oynar ve hayatlarında vazgeçilmez bir yer tutar. Müzik eğitimi sayesinde bireylerin sosyal, kültürel, sanatsal ve müzikal olarak değişim ve dönüşümler yaşadığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, Uçal Canakay (2006), müziğin kişilik gelişiminde hayati bir rol oynadığını vurgular. Ayrıca, müziğin bireyin sosyal ilişkilerini güçlendirdiği, yaratıcılığını teşvik ettiği, duygularını ifade etmesine yardımcı olduğu, dil becerilerini geliştirdiği ve zekâ gelişimine katkı sağladığı belirtilmektedir. Müzik, insanın iç dünyasına derinlemesine etki ederken aynı zamanda onun

dış dünyayla olan etkileşimini de zenginleştirir. Bu nedenle, müzik eğitimi bireylerin yaşamında çok yönlü ve olumlu etkiler yaratarak onların gelişimine katkıda bulunur.

Müzik, insanı sosyal, kültürel, psikolojik ve sosyolojik açıdan derinden etkileyen bir olgudur. Müziğin insan üzerindeki etkisi, kişinin estetik algısıyla doğrudan ilişkilidir. Birey, kendi yaşam deneyimlerine ve edinimlerine uygun olan, içsel özlemlerini ve ihtiyaçlarını yansıtan müzikleri tercih eder ve kullanır. Toplumun müzikal olarak istenilen seviyeye ulaşabilmesi için ise, çocuklar ve gençler için uygun, tutarlı ve erişilebilir müziklerin yanı sıra çağdaş, gerçekçi ve ileriyi hedefleyen bir eğitim sistemi gerekmektedir. Bu sayede, toplumun müzikal yapısı istenen düzeyde oluşturulabilir (Dinçer, 1988).

Müzik eğitimi, farklı dalları bir araya getiren geniş bir alandır ve genel olarak bireylerin müzikle olan ilişkilerine göre genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç ana başlık altında incelenir. Genel müzik eğitimi; Her bireyin kapsamlı bir eğitim alması gerektiği ilkesinden hareketle, temel eğitim sürecinin vazgeçilmez bir bileşenidir. Özengen müzik eğitimi: Müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamayı ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı hedeflemektedir. Mesleki müzik eğitimi: Müzik alanının bütününü ya da bir dalını meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik işin ya da mesleğin gerektiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994).

Müzik eğitimi sürecinde, yetenekli ve motive olmuş öğrencilerin varlığı, müzik eğitiminin kalitesini ve kapsamını artırarak müziğin evrensel hedeflerine ulaşmasını sağlar. Bu durum, müziğin önemli ekonomik değerler yaratma potansiyelini artırır ve müzik eğitiminin toplum üzerindeki etkisini güçlendirir. Dolayısıyla müzik eğitimi, toplumun bu tür bireylerden oluşmasını sağlamak için bilimsel bir yaklaşımla bireylerin niteliklerini geliştirmeyi amaçlar. Bu, müziğin sadece sanatsal bir ifade aracı olmanın ötesine geçerek, toplumsal ve ekonomik bir boyut kazanmasına katkıda bulunur (Otacıoglu, 2008).

Müzik eğitimi bir gerekliliktir ve müzik öğretmenlerinin planlama, yönlendirme, gerçekleştirme ve kontrol aşamalarını sağlayarak akademik bir şekilde eğitim vermeleri gerekmektedir. Müziğin işlevi, Genel ve Mesleki müzik öğretim yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilir (Erden, 1998). Uçan'a göre müzik öğretmeninin mesleğinde başarılı olabilmesi ve kendisinden beklenen sorumlulukları layıkıyla yerine getirebilmesi için: Müziksel amaç kadar öğretmenlik mesleğini de sevmek, müziksel öğrenme ve öğretme işlevlerini yerine

getirebilecek kişisel müzik becerilerine sahip olmak, mesleğe ve eğitime ilişkin yeterli öğretmen davranışlarını kazanacak biçimde yetiştirilmek gereklidir (Uçan, 1996).

2.4. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki eğitim, insanların belirli meslek dallarında becerilerini geliştirdikleri eğitim kurumlarında sağlanan bir süreçtir. Bu eğitim, bireylerin teknik, bilimsel, teknolojik veya yeteneksel yönlerini güçlendirerek onların mesleki yetkinliklerini artırmayı amaçlar. Sanat eğitimi ise, bireylerin kişisel yeteneklerine ve ilgi alanlarına dayalı olarak seçtikleri alanlarda, kendi istekleri doğrultusunda davranışlarını değiştirmeyi hedefler. Bu süreç, bireylerin sanatsal yaratıcılıklarını keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanırken aynı zamanda kişisel gelişimlerine de katkı sağlar (Aras, 2011).

Yaman'ın (2011) vurguladığına göre, mesleki eğitim, mevcut koşulların gerekliliklerini göz önünde bulundurarak bireyler ile iş arasındaki uyumu sağlayarak eğitim sürecini başarıyla tamamlamayı amaçlar. Bu perspektifle, mesleki eğitim süreci, bireyleri, değişen ve gelişen sektör ihtiyaçlarına uygun, becerilerle donatılmış profesyoneller haline getirmeyi hedefler.

Mesleki (profesyonel) müzik eğitimi, müzik alanında bir kariyer yapmayı hedefleyen ya da böyle bir eğilim gösteren kişilere yöneliktir. Bu eğitim, müzikle ilgili belirli bir alanı veya branşı seçen bireylere, o alanın gerektirdiği becerileri ve bilgi birikimini kazandırmayı amaçlar. Aynı zamanda, müzik yeteneğine sahip olan bireyleri, müzikle ilgili mesleki davranışları geliştirmeye teşvik eder (Uçan, 1997).

Bir bireyin mesleki müzik eğitimi alabilmesi için belirli koşulları yerine getirmesi gereklidir. Bu koşullar karşılandıktan sonra eğitim alma hakkını elde eder. Eğitimini başarıyla tamamlayan biri, müzik alanında sadece derin bir tatmin ve keyif almakla kalmaz, aynı zamanda maddi kazanç da elde edebilir. Ülkemizdeki bu tür eğitim imkanlarını sağlayan başlıca kurumlar aşağıda listelenmiştir.

- Devlet Konservatuvarları
- Güzel Sanatlar Liseleri
- Güzel Sanatlar Fakülteleri
- Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri
- Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları

Devlet konservatuvarları kurulma amacı sanatçı yetiştirmektir. Bu kurumlar, müziğin tüm dallarında başlangıç seviyesinden olgunluk seviyesine kadar eğitim imkânı sunarlar (Say, 2010). Konservatuvarlar, genellikle müzik, müzikoloji ve sahne sanatları olmak üzere üç ana

bölüme ayrılmıştır. Müzik bölümleri ise yaylı çalgılar, kompozisyon ve orkestra şefliği, piyano, üflemeli çalgılar ve vurmalı çalgılar gibi temel sanat dallarını içermektedir. Bu bölümler, öğrencilere geniş bir müzik eğitimi yelpazesi sunarak, enstrümanların ustalığını, müzik teorisi ve kompozisyonu gibi alanlarda bilgi ve becerilerini geliştirmelerine olanak tanır (Önder, 2014). Konservatuvarlar, müzik eğitimi alanında akademik çalışmaların yanı sıra, öğrencilerin profesyonel müzik hayatına geçiş yapabilmeleri için gerekli olan uygulama becerilerini geliştirmeye odaklanır. Akademik eğitimlerde izlenen ve toplu eğitimin aksine bazı sanat dallarındaki bireysel eğitim ancak konservatuvarlarda yakalanabilmektedir (Önder, 2014).

Güzel Sanatlar Liseleri, müzik ve resim alanlarında eğitim veren toplamda dört yıl süren ortaöğretim kurumlarıdır. Bu liselerin eğitim programları, öğrencilerin sanatsal yeteneklerini geliştirmeyi amaçlar ve onları profesyonel sanatçılar olarak yetiştirmeye yöneliktir. Bu kurumlar, öğrencilere sanat tarihinden sanat teorisine, enstrüman çalma tekniğinden, resim tekniklerine kadar geniş bir yelpazede eğitim sunarak sanat alanındaki potansiyellerini ortaya çıkarmayı hedeflerler (Cemil, 2003).

Güzel Sanatlar Fakülteleri, toplumun kültürel ve sanatsal gelişimine katkıda bulunmayı amaçlayan, Türkiye'nin ve dünyanın sosyokültürel ve sanatsal gerçeklerini ele alan bir bilinçle hareket eden kurumlardır. Bu fakülteler, müzik bilimcileri, araştırmacıları ve teknoloji uzmanları gibi sanat insanlarını yetiştirmek için sanat eğitiminin önemini vurgularlar. Bu eğitim, müziğin bilimsel yönüyle ilgilenen bireylerin yetişmesine olanak sağlayarak sanat alanındaki bilgi birikimini artırır ve toplumun sanat algısını zenginleştirir (Ünal, 2019).

Sahne Sanatları bölümü, Türkiye ve dünyada opera, koro, tiyatro ve diğer birçok sanat dalında kendini geliştirmiş, yetenekli ve sahne deneyimine sahip profesyoneller yetiştirmeyi amaçlayan bir eğitim programı sunar. Bu bölüm, öğrencilere sanatsal ve teknik beceriler kazandırarak sahne sanatlarında başarılı olmalarını hedefler. Sahne Sanatları bölümü, genellikle dört yıllık lisans programı olarak sunulur ve Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde yer alır. Bu bölüm, öğrencilere geniş bir yelpazede sanatsal eğitim ve sahne deneyimi sağlayarak sanat dünyasında kariyer yapmaları için gerekli temeli oluşturur.

Eğitim fakülteleri içinde yer alan müzik eğitimi anabilim dalları, resmi ve özel ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında müzik öğretmeni yetiştirmeyi hedefleyen dört yıllık lisans programları sunmaktadır. Bu programlar, öğrencilerin müzik yeteneklerini değerlendirmek amacıyla özel yetenek sınavlarıyla belirlenen adaylar tarafından takip edilir. Müzik eğitimi anabilim dallarının müfredatı, genel kültür, alan bilgisi ve pedagojik formasyon

konularını kapsayan derslerden oluşur. Eğitim süreci dört yıl boyunca devam eder ve teorik bilgilerin yanı sıra uygulamalı çalışmalara da yer verilir (Önder, 2014).

Müzik öğretmenliği lisans programının amacı, "ilk ve orta dereceli okullarda genel müzik öğretiminin amaçlarına uygun olarak, başta sınıf içi ve sınıf dışı olmak üzere okul içi ve okul dışı tüm müziksel etkinlikleri etkili ve verimli bir biçimde yürütebilecek müzik öğretmenleri yetiştirmektir" (Can ve Yüksel, 2012).

Müzik öğretmeni yetiştiren programlarda yer alan çalgı eğitimi süreci, öğrencilerin etüt, sonat, konçerto vb. yapıtları belirli bir yetkinlik düzeyinde icra edebilmelerini hedefler. Bu eğitim süreci disiplinli bir şekilde planlama ve programlanma ile gerçekleştirilebilir. Öğrencilere belirlenen davranışların ve repertuvarın kazandırılması, onların enstrümanlarında başarı elde etmelerine olanak tanır. Bu şekilde, öğrencilerin çalgılarında ilerleme kaydetmeleri ve müzikal yeteneklerini geliştirmeleri desteklenmiş olur (Akbulut, 2013).

Müzik eğitimi anabilim dalları, müzik eğitimi alanında lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim veren, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerinde bulunan, üniversitelerin önemli bir bileşenidir (Uçan, 1994).

Yukarıdaki tanımlarda da belirtildiği gibi, müzik eğitimi bölümlerinin temel amacı; müzik eğitiminin her kademesinde görev alabilecek nitelikli öğretmenler yetiştirerek, çevrelerine bu alanda rehber olabilecek nitelikte öğretmenler hazırlamaktır (Demirbatır, 1998).

2.5. Çalgı Eğitimi

Müzik eğitimi, bir toplumun içinde sevgi, saygı ve haklara saygı duymanın temellerini atan önemli bir unsurdur. Ses eğitimiyle birlikte çalgı çalmak da müzik eğitiminin önemli bir yönünü oluşturur. İnsan sesinin doğal sınırlılıkları olduğu düşünüldüğünde, çalgı çalmak insanlara ses renklerinde ve genişliklerinde yeni olanaklar sunar. Bu şekilde, insanlar çalgı çalarak kendi seslerinden elde edemedikleri tonları ve renkleri müzik yapmak için kullanabilirler. Eğitimli bir şekilde çalgı çalma, insanların daha etkileyici ve duygusal müzikler yapmalarına olanak tanır. Doğru tekniklerle öğrenilen bir enstrümanla, ses yeteneklerinden farklı bir yönüyle müzik yapma deneyimi yaşanabilir. Çalgılarla müzik yapmak, ses ve tonal çeşitliliği yaratırken aynı zamanda müzikal deneyimi zenginleştirir (Kalender, 1988).

Bilimsel çalışmalar, çocukluk döneminde alınan çalgı eğitiminin uzun vadeli etkilerinin olduğunu göstermektedir. Karmaşık bir enstrümanın düzenli ve aktif olarak çalgı eğitimi sürecinde kullanılması, çocuklarda bilişsel, duyusal ve motor becerilerin gelişimine olumlu katkıda bulunabilir. Çalgı eğitimi sırasında, özellikle karmaşık bir enstrümanın

öğrenilmesi, çocukların dikkat, hafıza, problem çözme ve uzun vadeli hedeflere ulaşma gibi bilişsel becerilerini güçlendirebilir. Ayrıca, enstrüman çalma süreci, duyusal-motor becerilerin koordinasyonunu artırır ve ince motor becerilerin gelişimine katkıda bulunur (James et al., 2020).

Çalgı eğitimi, çok modlu bir görev olan enstrüman çalmayı içerdiği için bilişsel, duyusal ve motor becerilerin gelişimine olumlu etkiler sağlar. Bu süreç, çocukların bilişsel ve duyusal-motor yeteneklerini güçlendirirken aynı zamanda müzikal yeteneklerini de geliştirmelerine olanak tanır (Rogers, 2024).

Yıldız'a göre (1986) "Çalgı eğitimi, çalgı çalma becerilerini öğrenme, enstrümanı etkin bir şekilde kullanabilme, çalgı çalma becerilerini geliştirme ve başkalarına çalgı çalmayı öğretme aşamalarını içerecek şekilde planlanır ve uygulanır."

Akkuş (1996) çalgı öğretimini, bireyin çalgıyı çalmak için gerekli yeni davranışlar geliştirmesini sağlayan bir süreç olarak tanımlar. Bu süreçte birey hem teknik beceriler kazanır hem de estetik bir anlayış geliştirir. Böylece, çalgı öğretimi sadece bir müzik aleti çalmayı öğrenmek değil, aynı zamanda bireyin müziksel kişiliğini şekillendiren kapsamlı bir süreçtir.

Müzik eğitiminin temel taşlarından biri olan bireysel çalgı eğitimi hem müzikal gelişim hem de kişisel gelişim açısından oldukça önemlidir. Çalgı çalmak, bireylere sadece teknik beceriler kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerinin gelişimine de katkı sağlar. Bu bağlamda, bireysel çalgı eğitimi, müzik öğretmeni yetiştirilmesinde önemli bir role sahiptir. Bireysel çalgı eğitimi, öğretmen adaylarına farklı çalgıları tanıma, çalma tekniklerini öğrenme ve müzikal ifade yeteneklerini geliştirme fırsatı sunar. Bu sayede, öğretmenler hem teorik bilgileri hem de pratik becerileri birleştirerek öğrencilerine daha iyi bir eğitim verebilirler.

2.6. Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Bireysel Çalgı Eğitimi

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bireysel çalgı eğitiminin amacı, müzik kültürü ve eğitiminde müzik tarihinin yeri ve önemini anlayarak; uluslararası sanat müziğinde Klasik, Romantik ve 20. Yüzyıl müzik akımları ile bestecileri ve eserlerini tanımak; stil özelliklerini bilmek, bu konuda estetik beğeni düzeyi geliştirmektir (Bursa Uludağ Üniversitesi, 2024 Aralık 25).

Müzik öğretmenliği programlarında yaygın olarak kullanılan keman, viyola, viyolonsel gibi yaylı çalgı eğitimi, kurumlara daha sonra eklenen kontrbas eğitimiyle birlikte, üflemeli çalgı eğitimi de öğretmen adaylarının müzikal gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu eğitimler sayesinde, adaylar sadece çalgı çalma becerisi kazanmakla

kalmaz, aynı zamanda müzikal duyarlılıklarını ve estetik anlayışlarını da derinleştirirler. Çalgı eğitiminin sağladığı haz ve özgüven, öğretmen adaylarının müzik sevgilerini pekiştirerek meslek hayatlarında da müzik eğitimine olan bağlılıklarını artırmaktadır. Böylelikle, mezun olan öğretmenlerin, öğrencilerine sadece müzikal bilgi ve becerileri aktarmakla kalmayıp, aynı zamanda müzik yapmanın keyfini ve önemini de aktarmaları beklenmektedir. Bu süreçte edinilen müzikal birikim, öğretmenlerin öğrencilerine daha etkili ve kapsamlı bir müzik eğitimi sunmalarına olanak tanır (Biber Öz, 2001).

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda gerçekleştirilen çalgı eğitiminin en önemli amacı: "Öğretmen adaylarının müzikal düşünce ve algılamalarının gelişmesini, müzik eğitimini tüm branşları ile bir bütün olarak görmelerini, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlara yönelik davranışlar kazanmalarını sağlamaktır" (Otacıoğlu, 2007).

Bireysel çalgı eğitimi, müzik öğretmenliği programlarında öğretmen adaylarının hem müzikal gelişimlerini destekleyen hem de mesleki yeterliliklerini artıran önemli bir unsurdur.

2.7. Örgün Eğitimde Müzik Eğitimi

Müzik öğretmenleri, müziğin diğer derslerden farklı olduğunu ve bu nedenle özel bir yere sahip olduğunu sıkça dile getirirler. Müzik eğitimi, sadece bir ders değil, öğrencilerin zihinsel, duygusal, sosyal ve estetik gelişimini destekleyen bir araçtır. Müzik eğitiminin özel ve etkili bir şekilde uygulanması, öğrencilerin hayatlarında önemli ve kalıcı bir müzikal fark yaratabilir. Bu nedenle müzik eğitimi, örgün eğitimde özel bir yere sahip olmalı ve tüm öğrencilere sunulmalıdır (Regelski, 2005).

Müzik eğitimi, örgün eğitim sürecinde nota okuma becerileri, doğru şarkı söyleme tekniği, ritim ve tempo duyma gibi temel konuları içermektedir. Bu dersler, öğrencilere müzikal yeteneklerini geliştirmenin yanı sıra anadili doğru kullanma, milli değerleri ve vatan sevgisini şarkılar aracılığıyla öğrenme fırsatı sunar. Müzik dersleri, öğrencilere ulusal kimliklerini güçlendirmenin yanı sıra duygusal ve kültürel bağları pekiştirme şansı verir. Bu bağlamda, müzik eğitimi sadece müzikal becerilerin geliştirilmesiyle kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin dil, duygusal ve toplumsal gelişimlerine de katkıda bulunur. Bu nedenle, müzik derslerinin örgün eğitimde önemi büyüktür ve öğrencilerin çok yönlü bir şekilde gelişmelerine katkı sağlar (Özgül, 2001).

Gökay (2002), müziğin çocukların gelişimine etkisini şu şekilde kategorilere ayırmıştır:

- Dil Gelişimi,
- Duygusal ve Sosyal Gelişim,

- Bedensel ve Psikomotor Gelişim.

Bu sınıflandırmadan yola çıkarak, örgün eğitimde müzik derslerinin başlangıcı olarak kabul edilen müzik eğitimi, çocukların gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Müzik derslerinin ve bu dersleri veren öğretmenin niteliği, öğrencilerin müzikal yeteneklerini geliştirmek ve genel olarak sanat anlayışlarını şekillendirmek açısından büyük öneme sahiptir. Müzik derslerinde öğrencilere sunulan bilgi ve beceriler, sadece müzik alanında değil, aynı zamanda dil, duygu ve kültürel gelişimleri üzerinde de olumlu etkilere sahiptir. Dolayısıyla, örgün eğitimde müzik derslerinin kalitesi ve öğretmenlerin yetkinliği, öğrencilerin müzikle olan ilişkilerini güçlendirir ve genel gelişimlerine katkı sağlar.

Örgün eğitimde müzik eğitimi, ulusal müzik mirasının gelecek nesillere aktarılmasını, estetik duyarlılığı yüksek, yaratıcı ve bilgili bireyler yetiştirilmesini ve toplumda müzik kültürünün yaygınlaşmasını hedefleyen kapsamlı bir eğitim sürecidir (Uçan, 2018).

2.8. Müzik Derslerinde, Öğretmenlerin Bireysel Çalgı Kullanımının Öğrenci Motivasyonu Üzerindeki Etkisi

Müzik öğretmenlerinin mesleki hayatlarında yaşadıkları zorluklar olarak çoğu okulda müzik sınıfı olmaması, çeşitli etkinliklerde kullanılacak bir ses sisteminin olmaması vb. etkenlere rağmen öğretmenler, öğrencilerin müzik dersine yönelik ilgilerini, sevgilerini ve tutumlarını artırmaya yönelik çalışmalar sergilemelidirler (Yılmaz, 2020).

Ortaöğretim düzeyinde müzik eğitiminde, çalgı sadece bir öğretim aracı veya eşlik aracı değildir. Çalgının aynı zamanda öğretmenin sesini kullanırken veya öğrencilere şarkı söyletirken önemli bir rolü vardır. Çalgı, müzik eğitiminin her aşamasında, istenilen öğrenme seviyesine ulaşılmasını sağlayan temel bir unsurdur (Küçüköncü, 2006). Özdemir (2002) tarafından da belirtildiği gibi, çalgının kullanılmadığı derslerde, müzik eğitiminin hedeflerine ulaşmak gerçekten ciddi bir zorluk olarak karşımıza çıkar. Müzik öğretmeni, çalgıyı derslerde aktif bir şekilde kullanarak öğrencilerin müzikal yeteneklerini geliştirmeye ve müziği daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olmalıdır. Bu bağlamda, çalgı eğitimi müzik derslerinin etkinliğini artırabilir ve öğrencilerin müzikal deneyimlerini zenginleştirebilir.

"Öğretmenin derste kullanacağı çalgı, öğretmen ve öğrencinin hem kendi durumlarına hem görevlerine hem de sekiz yıllık genel müzik öğretiminin akışına ve aşamalarına uygun olmalıdır". İlköğretimde müzik öğretiminin temel çalgısı konusuna "çalgının temel müziksel görevleri/işlevleri" açısından bakıldığında, çalgının çeşitli temel müziksel görev ve işlevlerinin olduğu ve bunların dörde ayrıldığı görülür:

- Ritimsel Görevler / İşlevler

- Ezgisel Görevler / İşlevler
- Renksel / Tınısal Görevler / İşlevler
- Armonisel Görevler / İşlevler (Uçan, 1999).

Müzik öğretmenliğinde, bu görevler ve işlevler doğrultusunda çeşitli çalgılar kullanılmaktadır. Bunlar piyano, elektronik org, blok flüt, gitar, bağlama, ud, keman ve mandolin gibi çalgılardır (Uluocak, 2010).

Müzik öğretmeninin derslerde çalgısını etkin bir şekilde kullanması, öğrencilerin müziğe olan ilgisini arttıracak, onlarda müzik yapma isteği uyandıracak ve kişisel müzik kimliklerinin oluşmasına katkıda bulunacaktır. Müzik öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları ana çalgıların değerlendirilmesi ve öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin alınması, müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi programlarının daha etkili hale getirilmesi için son derece önemlidir. Bu tür değerlendirmeler, müzik eğitimi alanında gerekli düzenlemelerin yapılmasına ve öğrencilerin müzikal yeteneklerinin daha iyi geliştirilmesine olanak tanır (Lehimler, 2015).

Müzik öğretmenlerinin derslerinde kendi çalgılarını kullanmaları, öğrencilerin müzik eğitimine olan ilgisini ve motivasyonunu önemli ölçüde arttırabilir. Öğretmenin çalgı çalarken sergilediği tutku, müzikal ifade yeteneği ve müzikle kurduğu güçlü bağ, öğrencilere ilham verici bir rol model sunar. Bu durum, öğrencilerin müzikle daha yakından ilişki kurmalarını, müzik yapma isteğini arttırmalarını ve müzik eğitimi sürecinde daha aktif bir rol almalarını sağlar.

2.9. İlgili Araştırmalar

2.9.1. Ulusal Yayınlar

Zeydan (2019) tarafından 2019 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Türkiye'de Müzik Eğitimi Anabilim Dallarından Bireysel Çalgı Keman Eğitimi Mezunu Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Derslerinde Kullanma Durumları (Van İli Örneği)" adlı yüksek lisans tez çalışması nitel bir çalışmadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanarak Van ilinde görev yapan ve bireysel çalgısı keman olan 20 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda keman çalgısının solistlik özelliği ön plana çıkmıştır. Okul şarkılarına genellikle farklı enstrümanlarla eşlik yapıldığı görülmüştür. Bu araştırmada keman çalgısının şarkıları icra etme amaçlı kullanımının ve lisans eğitiminde keman repertuvarının bu anlamda düzenlenmesinin faydalı olacağı düşünülmüştür.

Lehimler (2015)'in 2015 yılında Atatürk Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Müzik Öğretmenlerinin Derslerinde Ana Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi" başlıklı çalışması; var olan durumu ortaya koymaya yönelik betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin değişik illerinde görev yapan 270 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Müzik öğretmenlerinin derslerinde bireysel çalgılarını kullanım durumlarını belirlemek için 18 sorudan oluşan bir anket oluşturularak veriler yorumlanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda; öğretmenlerin ana çalgılarını derste yeterince kullanmadıkları tespit edilmiştir. Bu doğrultuda müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda sunulan ana çalgı eğitimi programlarının, mesleki deneyimleri dikkate alarak yeniden yapılandırılması gerektiği düşünülmüştür. Bu düzenleme sürecinde, geleneksel, popüler ve çocuk şarkılarının repertuvarına daha fazla vurgu yapılması önerilmiştir.

Yıldız ve Özçelik (2020) tarafından 2020 yılında Gazi Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Bireysel Çalgıları Üflemeli Çalgı Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Çalgılarını Kullanım Durumları" başlıklı çalışmada nitel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu araştırma öğretmenlerin kendi görüşlerinin alındığı ve elde edilen verilere dayanarak betimsel analizlerin gerçekleştirildiği bir çalışmayı içermektedir. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ili merkez ilçelerinde MEB'e bağlı; ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarından mezun olmuş, bireysel çalgısı üflemeli olan 32 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Açık uçlu ve beşli likert tipindeki 28 sorudan oluşan anketle müzik öğretmenlerinin bireysel çalgısını kullandırma durumları tespit edilmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda, öğretmenlerin derslerde ana çalgılarını kullandıklarında, öğrencilerin çalgıya olan ilgilerinin arttığı ve yeni çalgılar hakkında merak duymaya teşvik edildiği gözlemlenmiştir. Bu bağlamda bireysel çalgı eğitimi derslerinin, okullardaki müzik derslerinin içeriği ve öğrencilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak düzenlenmesi önerilmiştir.

Önderoğlu (2019) tarafından 2019 yılında Pamukkale Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Anadalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" adlı yüksek lisans tez çalışması betimsel araştırma yaklaşımlarından; alan taraması modelinin kullanıldığı nicel bir araştırmadır. Bu çalışmanın evrenini, Denizli'de özel ve MEB'e bağlı ortaokul kurumlarında çalışan ve anadalı keman olan 42 müzik öğretmeni, örneklemini ise araştırmaya katılan 28 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin görüşlerini almak için açık uçlu anket soruları hazırlanmıştır. Araştırmanın sonucunda müzik öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları ana çalgı eğitiminin mesleki yaşamda yeterli olmadığı ya da derste kullanmaya yönelik olmadığı,

ders saatinin yetersiz olduğu, eşlik temelli bir ana çalgı eğitimi almamış olmaları ve okullardaki fiziksel koşulların müzik dersi için uygun olmadığı görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Bu doğrultuda müzik öğretmeni yetiştirme programlarında, okul ve çocuk şarkılarının repertuvarının genişletilmesi ve bu şarkılara uygun enstrüman eşliklerinin öğretilmesine daha fazla önem verilmesi önerilmiştir.

Levent (2013) tarafından 2013 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "İlköğretimde Müzik Öğretmeninin Kullandığı Çalgının Öğrencinin Derse İlişkin Tutumuna Etkisi" başlıklı çalışmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Antalya merkez ilçe olan Kepez'deki Yenimahalle ilköğretim okulunun 6. sınıfında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Bu çalışma grubu 53'ü kız, 41'i erkek olmak üzere toplam 94 öğrenciden; devamsızlık yapmayan 52 kız ve 36 erkek öğrenci olmak üzere 88 öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmada, tutumları ölçmede Umuzdaş (2012) Müzik Dersi Tutum Ölçeğinden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre; klavye, blok flüt ve keman gibi enstrümanların öğretmenler tarafından kullanıldığı sınıflarda, öğrencilerin derslere karşı tutum düzeylerinde öntest-sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının olumlu olmasını sağlamak için derslerde öğretmenin eşlik çalgısı olarak sadece bir enstrümana bağlı kalmadan, farklı enstrümanların seçilmesinin derse daha faydalı olacağı düşünülmüştür.

Öztürk (2001) tarafından 2001 yılında Gazi Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları" adlı yüksek lisans tez çalışması betimsel bir alan araştırmasıdır. Araştırmanın evrenini Bolu, Tokat ve Ankara illerinde görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu çalışmada araştırmanın eğitsel durumunun betimsel boyutu için anket tekniği kullanılmış, kuramsal boyutu ise kaynak tarama tekniğiyle incelenmiştir. Ayrıca, bilir kişi görüşleri ile araştırmacının kendi eğitsel uygulama deneyimleri ve sonuçları da değerlendirilmiştir. Müzik öğretmenlerinin çalgılarını kullanmadaki yeterlilik durumlarının belirlenmesine yönelik uygulanan anket sonuçlarına göre müzik öğretmenlerinin çalgılarını gerektiği şekilde kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda çalgı çalmak, müziği teoriden pratiğe dönüştürmenin bir yolu olarak kabul edilir. Dolayısıyla, müzik öğretmenlerinin düşüncelerine uygun olarak, derslerde zorunlu olmayan bilgiler yerine, öğrencilerin uygulamaya ve çalgı eğitimine odaklanmasını sağlayacak programlar ve kaynaklar geliştirilmesi önerilmiştir.

Uluocak (2010) tarafından 2010 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Öğretmen Çalgısı Olarak Gitar Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi

Başarısına Etkisi" adlı araştırmada, öntest-sontest kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Araştırma evrenini Ankara İli Çankaya İlçesi MEB'e (Milli Eğitim Bakanlığı) bağlı 3 okulun 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Uygulanan eğitim-öğretim sürecinde, ünitenin bilişsel hedef davranışlarına ilişkin verileri toplamak için öntest-sontest olarak "Bilişsel Başarı Testi" uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmen çalgısı olarak gitarın kullanıldığı deney grubu ile öğretmen çalgısı olarak blok flütün kullanıldığı kontrol grubu testlerinin sonucunda anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin yetiştirildiği kurumlarda verilen gitar eğitiminde, gitarın İlköğretim müzik derslerinde etkin bir şekilde kullanılabilmesi için uygun düzenlemeler yapılması önerilmiştir.

Kasap (2005) tarafından 2005 yılında Gazi Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "İşlevsel Piyano Becerilerinin Müzik Öğretmenleri İçin Önemi" başlıklı çalışmasının sonucunda müzik öğretmenlerinin işlevsel piyano becerilerini ya çok az ya da hiç kazanamadan müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardan mezun oldukları tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin artistik piyano becerilerinin yanı sıra deşifre yapabilme, eşlik yapabilme, birlikte seslendirme, kadans çalabilme, analiz edebilme, çok seslendirme yapabilme, transpoze edebilme gibi işlevsel piyano becerilerini de kazanarak mezun olmalarının işledikleri derslere büyük bir katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

2.9.2. Uluslararası Yayınlar

Baker (2016) "Teachers' Perceptions on Current Piano Use in the Elementary General Music Classroom" adlı çalışmasının amacı, ilköğretim genel müzik sınıflarında piyano kullanımının öğretmen görüşlerini, piyano kullanım sıklığını ve piyanonun mevcut kullanım amaçlarını belirlemektir. Bu araştırmada 25 soru içeren bir anket oluşturularak, sonuçlar parametrik olmayan ve tanımlayıcı istatistikler kullanılarak analiz edilmiştir. Veri sonuçlarına göre genel olarak öğretmenler piyanonun "performans için", "perde öğrenimi için" veya "performans öğrenimi için" yerine "eşlik için" kullanılması gerektiğini belirtmiştir.

Slattery (2000) "A Survey of Current Piano Use in the Elementary General Music Classroom" adlı çalışmanın amacı, ilköğretim genel müzik sınıflarında piyano kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerini ve öğretmenlerin kendi raporlarına göre ilköğretim genel müzik sınıflarında piyanonun kullanım miktarını ve amaçlarını belirlemektir. Veriler, öğretmenlerin piyanonun; ilköğretim müziğinin önemli bir parçası olduğunu, eşlik için diğer amaçlardan daha fazla kullanılması gerektiğini ve en yaygın olarak haftalık bazda kullanıldığını düşündüklerini göstermiştir. Bu çalışma, piyano kullanımı ile belirli öğretim faktörleri arasındaki ilişkileri araştıran gelecekteki araştırmalara yön vermektedir.

Snell & Stringham (2021) “Preservice and in-Service Music Educators’ Perceptions of Functional Piano Skills” adlı çalışmanın amacı, hizmet öncesi ve hizmet içi müzik eğitimcilerinin uzmanlıklar genelinde belirli fonksiyonel piyano becerilerinin edinilmesi ve kullanılmasıyla ilgili algılarını belgelemektir. Uygulanan anket sonucunda koro ve koro dışı hizmet içi öğretmenlerin beş kategorinin tamamında beceri kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu araştırmanın şu anda belirsiz olan işlevsel piyano becerileri tanımını açıklığa kavuşturmak için daha fazla araştırmaya yön vereceği düşünülmektedir.

3. BÖLÜM
YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın yöntemini durum çalışması oluşturmaktadır. Betimsel araştırma modelleri arasında yer alan durum çalışmaları olgu ve olayları derinlemesine inceleyen özgün çalışmalardır. Durum çalışmalarında amaç, sonuca varmak değil, olguyu ayrıntılı olarak betimlemek ve yorumlamaktır. Bu tür araştırmalarda var olan durumları anlamak ve tespit etmek amaçlanmaktadır (Turan, 2021).

Durum çalışması, gerçek hayatta yaşanan bir olayın derinlemesine incelenmesiyle yapılan bir araştırma yöntemi olup bu yöntemde, olayı çevreleyen tüm faktörler göz önüne alınarak detaylı bir inceleme yapılır (Yıldırım, A. ve Şimşek, H. 2018).

Hancock & Algozzine (2006) durum çalışmasını, olayların kendi doğal ortamlarında, zaman ve mekân kısıtlamaları altında çeşitli veri toplama araçlarıyla ayrıntılı bir şekilde betimlenmesi ve derinlemesine incelenmesi olarak tanımlamaktadır.

Betimleyici çalışmalar, bir olguyu veya durumu derinlemesine analiz ederek, mevcut koşulları objektif bir şekilde ortaya koymayı amaçlar. Bu tür araştırmalar, incelenen konunun mevcut durumunu belirlemek, standartlara uygunluğunu değerlendirmek ve farklı değişkenler arasındaki ilişkileri tespit etmek amacıyla kapsamlı bir açıklama sunar. Temel hedef, araştırma konusunun bütün yönleriyle anlaşılmasını sağlayacak detaylı bir tanımlama yapmaktır (Çepni, 2018).

Bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarına ilişkin durumların, görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumlarının, çalgılarını kullanma yoluyla derse olan katkısına ilişkin durumların, karşılaştıkları sorunların, çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin derse olan tutumuna etkilerinin tespit edilmesi amacıyla betimsel araştırma modeli esas alınmış; araştırma mevcut

durumun saptanmasına yönelik olarak MEB'e bağlı Bursa ilindeki Anadolu ve Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ile yürütülmüştür.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini MEB ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 2023-2024 Eğitim Öğretim yılında Bursa ili ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri temsil etmektedir. İl Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre Bursa ilinde Anadolu ve Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde görev yapmakta olan tüm müzik öğretmenlerine ulaşılmıştır. Bu öğretmenlerin 67'si kadın diğer 36'sı ise erkektir. Örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin toplam sayısı 103 olup Tablo 1'de demografik özellikleri yer almaktadır.

Tablo 1

Örneklem Grubunu Oluşturan Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

	Düzeyler	**f**	**%**
Cinsiyet	Kadın	67	65,0
	Erkek	36	34,9
Mesleki Hizmet Süresi	0 – 5 yıl	6	5,8
	6 – 10 yıl	16	15,5
	11 – 15 yıl	17	16,5
	16 – 20 yıl	29	28,1
	21 yıl ve üzeri	35	33,9
Okutulan Sınıflar *	Lise 1	84	81,5
	Lise 2	80	77,6
	Lise 3	73	70,8
	Lise 4	67	65,0
Mezun Olunan Fakülte Türü	Eğitim Fakültesi	85	82,5
	Güzel Sanatlar Fakültesi	6	5,8
	Konservatuar	9	8,7
	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	2	1,9
	Cevapsız	1	0,9
Lisansüstü Eğitim Durumu	Yüksek Lisans	21	20,3
	Doktora	–	–
	Yok	81	78,6

	Cevapsız	1	0,9
Bireysel Çalgıları	Keman	27	26,2
	Viyolonsel	6	5,8
	Viyola	4	3,8
	Kontrbas	–	–
	Flüt	7	6,7
	Gitar	11	10,6
	Bağlama	12	11,6
	Piyano	14	13,5
	Klarnet	3	2,9
	Şan	10	9,7
	Diğer – Ud	4	3,8
	Diğer – Kanun	1	0,9
	Diğer – Klasik Kemençe	2	1,9
	Diğer – Kabak Kemane	1	0,9
	Cevapsız	1	0,9

*Çok seçenekli cevaplar

Örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin demografik özellikleri şu şekilde özetlenebilir:

Cinsiyet dağılımına bakıldığında, kadın öğretmenlerin sayısı %65,0, erkek öğretmenlerin sayısı ise %34,9 olarak belirlenmiştir. Mesleki hizmet süresi açısından değerlendirildiğinde, 0-5 yıl deneyime sahip öğretmenlerin sayısı %5,8, 6-10 yıl deneyime sahip olanlar %15,5, 11-15 yıl deneyime sahip olanlar %16,5, 16-20 yıl deneyime sahip olanlar %28,1 ve 21 yıl ve üzeri deneyime sahip olanlar ise %33,9 olarak görülmektedir.

Okutulan sınıflara göre dağılıma bakıldığında, lise 1 sınıfında ders veren öğretmen sayısı %81,5, lise 2 sınıfında %77,6, lise 3 sınıfında %70,8 ve lise 4 sınıfında %65,0 öğretmen bulunmaktadır. Mezun olunan fakülte türleri incelendiğinde, eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin sayısı %82,5, güzel sanatlar fakültesi mezunları %5,8, konservatuar mezunları %8,7, müzik ve sahne sanatları fakültesi mezunları %1,9 ve mezuniyet bilgisini belirtmeyenler ise %0,9 kişidir.

Lisansüstü eğitim durumlarına göre, yüksek lisans mezunu öğretmen sayısı %20,3, doktora mezunu bulunmazken lisansüstü eğitimi olmayan öğretmenlerin sayısı %78,6 olarak kaydedilmiştir. Cevapsız bırakılanlar ise %0,9 olmuştur.

Bireysel çalgılar bazında bakıldığında, keman çalan öğretmenlerin sayısı %26,2, viyolonsel çalanlar %5,8, kontrbas çalan bulunmazken, flüt çalanlar %6,7, gitar çalanlar %10,6, bağlama çalanlar %11,6, piyano çalanlar %13,5, klarnet çalanlar %2,9 ve şanla ilgilenenler %9,7 kişidir. Ayrıca ud çalan %3,8, kanun çalan %0,9, klasik kemençe çalan %1,9 ve kabak kemane çalan %0,9 öğretmen bulunmaktadır. Çalgı tercihi bilgisi belirtmeyenler ise %0,9 olarak görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında veri toplamak için öncelikle kütüphane ve internet ortamından yararlanılmış, konuya ilişkin bilimsel makaleler ve tezler detaylı olarak incelenmiştir. Bu aşamada elde edilen veriler, araştırmanın yönünü belirlemede ve anket sorularının tasarlanmasında önemli bir rol oynamıştır. Araştırmanın verileri, gönüllülük esasına göre anket yoluyla toplanmıştır. Thomas'a (1998) göre anket, insanların yaşam koşullarını, davranışlarını, inançlarını veya tutumlarını betimlemeye yönelik bir dizi sorudan oluşan bir araştırma materyalidir. Gerekli alan yazın taraması yapılarak daha önce yapılan benzer araştırmalardaki veri toplama araçları incelenip geliştirilerek anket soruları oluşturulmuştur. Anket soruları müzik öğretmenlerinin, demografik bilgilerini, bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarını, görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumlarını, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile bireysel çalgı kullanımının öğrenciler üzerindeki etkilerini içeren 30'u kapalı 5'i açık uçlu toplam 35 sorudan oluşmaktadır. Veri toplama aracı, Bursa Uludağ Üniversitesi Etik Kurul İzni ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın uygulama onayı alındıktan sonra bilgisayar ortamında elektronik bir anket (Google forms) üzerinden hazırlanarak öğretmenlere sosyal medya platformu üzerinden ulaşılarak cevaplamaları istenmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan anket sonucunda konuyla ilgili görüş, tutum ve davranışlara dair veriler toplanmıştır. Devamında, anket ve tarama yöntemiyle toplanan veriler gruplandırılarak analiz edilmiş, frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak tablolar halinde sunulmuştur. Sonuçlar, betimleyici bir yöntemle ele alınarak yorumlanmıştır.

3.3.1. Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu araştırmanın, Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 23.01.2024 tarihinde etik izni alınmıştır. İlgili belge Ek 1'de yer almaktadır.

21.03.2024 tarihinde, Bursa Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından, E-86896125-605.01-99236269 belge numarası ile Bursa'daki resmi okullarda araştırma yapılmasına izin verilmiştir. İlgili belge Ek 3'te yer almaktadır.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi

Bu araştırmada veri toplamak için araştırmacının hazırladığı anket kullanılmıştır. Anket, Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre Bursa ilinde, Anadolu ve Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde görev yapmakta olan ve gönüllü olarak katılan 103 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Anket Soruları, kişisel bilgiler ve müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma durumları ile ilgili olup 35 sorudan oluşmuştur. Cevaplanmayan bazı sorulara da tablolarda yer verilmiştir. Bazı tablolardaki verilerin, durumun özelliğine göre birden fazla işaretlenebilmesi nedeni ile toplamlar farklılık gösterebilmektedir. Bu tablolar (*) dipnotu ile işaretlenmiştir.

Araştırma sonuçları ile literatürdeki araştırma sonuçları karşılaştırılarak benzerlik ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

4. BÖLÜM
BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminde "Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarına ilişkin durum nedir?" sorusuna yanıt aranmıştır. Erişilen bulgular tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 2

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Ağırlıklı Olarak Eğitim Gördükleri Müzik Türleri

Müzik Türleri	**f**	**%**
Klasik Batı Müziği, GTHM, GTSM	4	3,8
Klasik Batı Müziği, GTSM	2	1,9
GTHM, GTSM	2	1,9
Klasik Batı Müziği	79	76,6
Geleneksel Türk Halk Müziği	9	8,7
Geleneksel Türk Sanat Müziği	6	5,8
Cevapsız	1	0,9

Tablo 2'de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin, %3,8'i bireysel çalgı eğitimlerinde Klasik Batı müziği, GTHM ve GTSM türünde eğitim aldıklarını, %1,9'u Klasik Batı müziği ve GTSM türünde eğitim aldıklarını, %1,9'u GTHM ve GTSM müziği türünde eğitim aldıklarını, %76,6'sı Klasik Batı müziği türünde eğitim aldıklarını, %8,7'si GTHM türünde

eğitim aldıklarını, %5,8'i GTSM türünde eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. %0,9'unu ise cevap vermeyenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun Klasik Batı müziği eğitimi almış olması, bu türün müzik öğretmenliği eğitiminde ve mesleki pratikte daha fazla yer bulduğunu göstermektedir. Geleneksel Türk müziği türlerine bireysel çalgı eğitimi programlarında daha az yer verildiği görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak, eğitim kurumlarındaki müfredatın Klasik Batı müziği materyaline dayalı olarak hazırlanmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 3

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Çocuk Şarkılarının Seslendirilmesine ve Eşlik Edilmesine Dair Aldıkları Eğitim Durumu

Çocuk Şarkıları	**f**	**%**
Evet	40	38,8
Hayır	62	60,1
Cevapsız	1	0,9

Tablo 3'te görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin, %38,8'i bireysel çalgı eğitimlerinde çocuk şarkılarının seslendirmesine ve eşlik edilmesine ilişkin durumu "Evet", %60,1'i "Hayır" olarak belirtmişlerdir. %0,9'unu ise cevap vermeyenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin yalnızca yarısından daha az bir bölümü, çocuk şarkılarını seslendirme ve eşlik etme konusunda eğitim aldığını belirtmiştir. Bu oran, müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesinde çocuk şarkılarının yeterince yer almadığını göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin çocuk şarkılarını müzik eğitiminde daha etkin bir şekilde kullanmaları için bir eksiklik olarak görülebilir.

Tablo 4

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Çağdaş Türk Müziğine Dair Eğitim Görme Durumları

Çağdaş Türk Müziği	**f**	**%**
Evet	44	42,7
Hayır	59	57,2

Tablo 4'te görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin, %42,7'si bireysel çalgı eğitimlerinde Çağdaş Türk müziğine dair eğitim görme durumlarına "Evet", %57,2'si ise "Hayır" cevabını vermişlerdir.

Öğretmenlerin çoğunluğu Çağdaş Türk müziği eğitimi almadığını belirtmiştir. Bu durum, öğretmenlerin Çağdaş Türk müziğini öğrenciye aktarırken bazı zorluklar yaşayabileceğini ve bireysel çalgı eğitimlerinde Çağdaş Türk müziğinin yeterince yer almadığını düşündürmektedir.

Tablo 5

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgı Eğitimlerinde Popüler Müziklere Dair Eğitim Görme Durumları

Popüler Müzik	**f**	**%**
Evet	22	21,3
Hayır	81	78,6

Tablo 5'te görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin, %21,3'ü bireysel çalgı eğitimlerinde popüler müziklere dair eğitim görme durumlarına "Evet" cevabını, %78,6'sı ise "Hayır" cevabını vermişlerdir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu popüler müzik eğitimi almadığını belirtmiştir. Bu oran, ortaöğretimde müzik eğitimi verirken popüler müziği öğretme konusunda bazı eksiklikler olabileceğini düşündürmektedir.

Tablo 6

Müzik Öğretmenlerinin Aldıkları Bireysel Çalgı Eğitimini Müzik Dersleri İçin Yeterli Bulma Durumları

Yeterlilik Durumu	**f**	**%**
Aldığımız eğitimin müzik derslerinde yeterli olduğunu düşünüyorum.	38	36,8
Aldığımız eğitimin müzik derslerinde orta seviyede olduğunu düşünüyorum.	12	11,6
Aldığımız eğitimin müzik derslerinde yeterli olmadığını düşünüyorum.	19	18,4
Bireysel çalgımın derste kullanıma yönelik olmadığını düşünüyorum.	15	14,5
Bireysel çalgım öğrencilerin dikkatini çekmiyor.	6	5,8
Bireysel çalgım öğrencilerin dikkatini çekiyor ve derse katılımları artıyor.	8	7,7
Cevapsız	7	6,7

Tablo 6'da görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin %36,8'i bireysel çalgı eğitiminin müzik derslerinde yeterli olduğunu belirtirken, %11,6'sı bu eğitimi orta düzeyde yeterli bulmuştur. Öğretmenlerin %18,4'ü aldığı eğitimin müzik derslerinde yeterli olmadığını, %14,5'i ise bireysel çalgısının ders kullanımı için uygun olmadığını düşünmektedir. %5,8'i bireysel çalgısının öğrencilerin dikkatini çekmediğini belirtirken, 7,7'si bireysel çalgısının öğrencilerin dikkatini çektiğini ve derse katılımlarının arttığını belirtmişlerdir. %6,7'sini ise cevap vermeyenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin yarısından az bir bölümü aldıkları bireysel çalgı eğitiminin müzik derslerinde kullanılmak için yeterli olduğunu düşünmektedir. Bu durumun nedenleri arasında eğitimin pratik uygulamaya yönelik olmaması ve eşlik yapma gibi becerilerin yeterince öğretilmemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 7

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgıları ile Müzik Türlerine Göre Eşlik Edebilme Oranları

Müzik Türleri *	**f**	**%**
Batı Müziği	57	55,3
GTHM	55	53,3
GTSM	45	43,6
Popüler müzikler	80	77,6
Çocuk şarkıları	71	68,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 7'de görüldüğü üzere, müzik öğretmenlerinin %55,3'ü derslerde eşlik edebildikleri müzik türü olarak Batı müziğini, %53'3'ü GTHM'yi, %43,6'sı GTSM'yi, %77,6'sı popüler müzikleri, %68,9'u ise çocuk şarkılarını işaretlemişlerdir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun popüler müzikler ve çocuk şarkılarına rahatlıkla eşlik edebildiği görülmektedir. Bu durum, bu müzik türlerinin daha güncel ve öğrenciler tarafından daha çok tercih edilmesi nedeniyle öğretmenlerin bu türlere daha hâkim olma isteğiyle açıklanabilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt probleminde "Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumları nasıldır?" sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bulgular tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 8

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanma Amaçları

Kullanılma Amaçları *	**f**	**%**
Ezgiye destek amacıyla	67	65,0
Ezgiye eşlik amacıyla	72	69,9
Kulak eğitimi için	34	33,0
Dinleti amacı için	67	65,0
Beğeni eğitimi için	28	27,1

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 8'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %65,0'ı bireysel çalgılarını derslerde kullanma amacı olarak; ezgiye destek amacıyla, 69,9'u ezgiye eşlik amacıyla, %33,0'ı kulak eğitimi amacıyla, %65,0'ı dinleti amacıyla, %27,1'i beğeni eğitimi için kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu bireysel çalgılarını derslerde çok yönlü bir şekilde kullandıklarını ifade etmişlerdir. Çalgılar, ezgi desteği, eşlik, kulak eğitimi, dinleti ve beğeni eğitimi gibi farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Bu durum, çalgıların müzik eğitiminde önemli bir araç olduğunu ve öğrencilerin müzikal gelişimine katkı sağladığını göstermektedir.

Tablo 9

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanma Sıklıkları

Kullanılma Sıklıkları	**f**	**%**
Hiç kullanmam	16	15,5
Nadiren kullanırım	22	21,3
Orta düzeyde kullanırım	27	26,2
Sık kullanırım	26	25,2
Her zaman kullanırım	12	11,6

Tablo 9'da görüldüğü üzere, müzik öğretmenlerinin %15,5'i bireysel çalgılarını derslerde kullanılma derecesi olarak "Hiç kullanmam" cevabını, %21,3'ü "Nadiren Kullanırım" cevabını, %26,2'si "Orta düzeyde kullanırım" cevabını, %25,2'si "Sık kullanırım" cevabını, %11,6'sı "Her zaman kullanırım" cevabını işaretlemişlerdir.

Bulguların sonucuna göre öğretmenlerin çalgı kullanım sıklıkları arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bazı öğretmenler çalgılarını her zaman kullanırken, bazıları ise nadiren veya hiç kullanmamaktadır. Bu durumun nedeni olarak öğretmenlerin kişisel

tercihleri, okul koşulları ve müfredat programı gibi farklı faktörlerin etkili olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 10

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanmama/Kullanamama Nedenleri

Kullanmama/Kullanamama Nedenleri *	**f**	**%**
Öğretmenlerin çalgıları ile ilgili yeterlilik durumları	55	53,3
Sınıf ortamıyla ilgili eksiklikler	63	61,1
Öğrenciden kaynaklanan sorunlar	25	24,2
Müfredat programından kaynaklanan sorunlar	10	9,7

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 10'da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %53,3'ü bireysel çalgılarını kullanmama nedeni olarak, çalgıları ile ilgili yeterlilik durumlarından dolayı sorun yaşadıklarını belirtirken, %61,1'i sınıf ortamıyla ilgili eksiklikler olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca %24,2'si öğrenciden kaynaklanan sorunlar olduğunu, %9,7'si ise bu durumun müfredat programından kaynaklanan sorunlar nedeniyle olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıf ortamıyla ilgili sorunları çalgı kullanmamalarının nedeni olarak belirtmiştir. Bu durum, sınıflarda yeterli müzik aleti olmaması, uygun akustik ortamın olmaması gibi fiziksel koşulların etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo 11

Müzik Öğretmenlerinin Belirli Gün ve Haftalarda Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumları

Kullanılma Durumu	**f**	**%**
Evet	70	67,9
Hayır	31	30,9
Cevapsız	2	1,9

Tablo 11'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %67,9'u bireysel çalgısını belirli gün ve hafta etkinliklerinde kullandığını belirterek "Evet" cevabını, %30,9'u kullanmadığını belirterek "Hayır" cevabını işaretlemişlerdir. %1,9'unu ise cevap vermeyenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu belirli gün ve hafta etkinliklerinde çalgılarını kullandıklarını belirtmiştir. Bu durum, çalgıların sadece derslerde değil, okul etkinliklerinde de önemli bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir.

Tablo 12

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Konser, Gösteri, Koro Çalışmaları vb. Ders Dışı Etkinliklerde Kullanma Durumları

Kullanılma Durumları	**f**	**%**
Evet	75	72,8
Hayır	27	26,2
Cevapsız	1	0,9

Tablo 12'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %72,8'i bireysel çalgısını konser, gösteri ve koro çalışmaları vb. ders dışı etkinliklerde de kullandığını belirterek "Evet" cevabını, %26,2'si kullanmadığını belirterek "Hayır" cevabını işaretlemişlerdir. %0,9'unu ise cevap vermeyenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ders dışı etkinliklerde bireysel çalgılarını kullanmaktadır. Bu durum, bireysel çalgı kullanımının sadece sınıf ortamında olmadığını, okulun sosyal ve kültürel hayatında da önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Tablo 13

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarıyla İcra Edebilecekleri Müzik Türleri

Müzik Türleri *	**f**	**%**
Klasik Batı Müziği	78	75,7
GTHM	75	72,8
GTSM	65	63,1
Popüler müzikler	87	84,4
Çocuk şarkıları	82	79,6

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 13'te görüldüğü üzere, müzik öğretmenlerinin %75,7'si bireysel çalgılarıyla icra edebilecekleri müzik türleri olarak Klasik Batı Müziğini, %72,8'i GTHM'yi, %63,1'i GTSM'yi, %84,4'ü popüler müzikler ve %79,6'sı çocuk şarkılarını işaretlemişlerdir.

Öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını bireysel çalgısı ile popüler müzikleri çalabildiklerini belirtmişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin müzik eğitimi sürecinde popüler müziklere yönelik müzik çalışmalarına önem verdiklerini ve bu alanda yeterli bilgi ve beceriye sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 14

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgıları Dışında En Çok Tercih Ettikleri Enstrümanlar

Enstrümanlar *	**f**	**%**
Keman	10	9,7
Viyolonsel	1	0,9
Piyano	64	62,1
Flüt	8	7,7
Şan	30	29,1
Gitar	37	35,9
Bağlama	14	13,5
Blok Flüt	27	26,2
Org	32	31,0
Melodika	5	4,8
Ukulele	3	2,9
Vurmalı çalgılar	8	7,7
Başka çalgı kullanmıyorum.	2	1,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 14'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %9,7'si bireysel çalgısı dışında en çok tercih ettiği enstrüman olarak kemanı, %0,9'u viyolonseli, %62,1'i piyanoyu, %7,7'si flütü, %29,1'i şanı, %35,9'u gitarı, %13,5'i bağlamayı, %26,2'si blok flütü, 31,0'ı orgu, %4,8'i melodikayı, %2,9'u ukuleleyi, %7,7'si vurmalı çalgıları kullandıklarını belirtmişlerdir. %1,9'u ise bireysel çalgıları dışında başka bir çalgı kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin yarısından fazlası bireysel çalgısı dışında en çok piyano enstrümanını tercih ettiklerini belirtmiştir. Bu durum, piyanonun müzik eğitiminde temel bir araç olarak kabul edildiğini ve öğretmenlerin çoğunun piyano çalabilme yetkinliğine sahip olduğunu göstermektedir. Gitar, blok flüt ve org gibi enstrümanlar da öğretmenler tarafından sıkça tercih edilmektedir. Bu durum, bu enstrümanların kolay öğrenilebilir olması, taşınabilirlikleri ve müzik eğitiminde çeşitlilik sağlaması gibi faktörlerle açıklanabilir.

Tablo 15

Görev Yapılan Okulda Uygulanan Müzik Eğitim Programının Hangi Tür Çalgıların Kullanımına Olanak Sağladığı

Çalgı Türleri *	**f**	**%**
Keman	21	20,3

Viyola	2	1,9
Viyolonsel	3	2,9
Piyano	57	55,3
Flüt	16	15,5
Şan	32	31,0
Gitar	56	54,3
Bağlama	32	31,0
Blok Flüt	34	33,0
Org	30	29,1
Vurmalı çalgılar	8	7,7
Nefesli çalgılar	3	2,9
Hiçbiri	2	1,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 15'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %20,3'ü çalıştıkları kurumda uyguladıkları müzik eğitim programının keman çalgısına uygun olduğunu, %1,9'u viyola, %2,9'u viyolonsel, %55,3'ü piyano, %15,5'i flüt, %31,0'ı şan, %54,3'ü gitar, %31,0'ı bağlama, %33,0'ı blok flüt, %29,1'i org, %7,7'si vurmalı çalgılar, %2,9'u nefesli çalgılar, %1,9'u hiçbiri cevabını vermişlerdir.

Öğretmenlerin yarısından fazlası, kurumlarında uygulanan müzik eğitimi programının piyano kullanımına daha çok imkân verdiğini belirtmiştir. Bu durum, piyanonun müzik eğitiminde temel bir araç olarak kabul edildiğini göstermektedir.

Tablo 16

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanmaya Yönelik Tercih Nedenleri

Kullanım Nedenleri *	**f**	**%**
Dikkat çekmek için	64	62,1
Çalgıyı tanıtmak için	53	51,4
Ses desteği için	68	66,0
Tonalite/modalite içinde kalmak için	40	38,8
Hepsi	1	0,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 16'da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %62,1'i bireysel çalgısını dikkat çekmek için, %51,4'ü çalgıyı tanıtmak için, %66,0'ı ses desteği için, %38,8'i tonalite/modalite içinde kalmak için kullandıklarını belirtmişlerdir. %0,9'u ise hepsi için kullandığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin yarısından fazlası, ses desteği sağlamak için bireysel çalgılarını kullandıklarını belirtmiştir. Bu durum, bireysel çalgı kullanımının şarkı söyleme, koro çalışmaları gibi etkinliklerde öğrencilere rehberlik etmede önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt probleminde "Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma yoluyla derse katkılarına ilişkin durum nedir?" sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bulgular tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 17

Müzik Öğretmenlerinin Şarkılara Bireysel Çalgıları ile Eşlik Etmesinin Ders İçi Hakimiyete Yönelik Etkileri

Olumlu Etkenler *	**f**	**%**
Öğrenci ilgi ve katılımını artırır.	95	92,2
Öğrenmeyi kolaylaştırır.	73	70,8
Öğrencilerin vurgu, tonlama ve telaffuzunu geliştirir.	49	47,5
Öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirir.	50	48,5
Öğrencilerin duyuşsal farkındalığını artırır.	72	69,9
Öğretmen hakimiyetini güçlendirir.	69	66,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 17'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %92,2'si şarkılara çalgılarla eşlik etmenin öğrencinin derse olan ilgi ve katılımını arttırdığını, %70,8'i öğrenmeyi kolaylaştırdığını, %47,5'i öğrencilerin vurgu, tonlama ve telaffuzunu geliştirdiğini, %48,5'i öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirdiğini, %69,9'u öğrencilerin duyuşsal farkındalığını arttırdığını, %66,9'u öğretmen hakimiyetini güçlendirdiğini belirtmiştir.

Müzik öğretmenlerinin neredeyse tamamına yakını şarkılara bireysel çalgı ile eşlik etmenin öğrenci ilgi ve katılımını arttırdığı görüşündelerdir. Bu durum öğrencilerin derse daha aktif katılmalarını, motive olmalarını ve dolayısıyla daha iyi öğrenmelerini sağlamaktadır.

Tablo 18

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgıları ile Seslendirme Yapmalarının Derse Olan Katkıları

Etkenler *	**f**	**%**
Öğretmenin çaldığı ve söylediği şarkılar, öğrencilerin dikkatini çekmeye ve derse olan ilgilerini artırmaya yardımcı olur.	96	93,2
Öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.	63	61,1

Öğrenciler, öğretmeni taklit ederek şarkılara aktif olarak katılmaya ve şarkı sözlerini ve melodiyi öğrenmeye daha istekli olurlar.	80	77,6
Müzik, öğrenilen bilgilerin hafızada kalıcı hale gelmesini sağlar.	67	65,0
Ritmik ve melodik yapılar, öğrenmeyi eğlenceli ve keyifli hale getirir.	73	70,8

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 18'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %93,2'si öğretmenin çaldığı ve söylediği şarkıların, öğrencilerin dikkatini çekmeye ve derse olan ilgilerini artırmaya yardımcı olduğunu, %61,1'i öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu, %77,6'sı öğrencilerin, öğretmeni taklit ederek şarkılara aktif olarak katılmaya ve şarkı sözlerini ve melodiyi öğrenmeye daha istekli olduklarını, %65,0'ı müziğin, öğrenilen bilgilerin hafızada kalıcı hale gelmesini sağladığını, %70,8'i ritmik ve melodik yapıların, öğrenmeyi eğlenceli ve keyifli hale getirdiğini belirtmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, derslerinde bireysel çalgı eşliğinde şarkı söylemenin öğrencilerin dikkatini çektiğini ve derse olan ilgisini artırdığını belirtmiştir. Bu durumun öğrencilerin öğrenme sürecini daha eğlenceli, etkili ve kalıcı hale getireceği düşünülmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt probleminde "Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanmada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir?" sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bulgular tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 19

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Sorunlar

Karşılaşılan Sorunlar *	**f**	**%**
Öğrencilerin ilgi olarak eksiklikleri	72	69,9
Öğrenciler üzerinde dikkat dağınıklığı	6	5,8
Zaman ve kaynak sıkıntısı	30	29,1
Müfredatın genel akışının bozulması	19	18,4
Enstrümandan yeterli ses çıkmaması	21	20,3
Yalıtım sorunu	2	1,9
Sınıf mevcutlarının fazla olması ve akustik koşulların yetersizliği	1	0,9
Maddi yetersizlik kaynaklı araç gereç donanım eksikleri	1	0,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 19'da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %69,9'u bireysel çalgısını kullanırken karşılaştıkları sorun olarak öğrencilerin ilgi olarak eksikliklerinden, %5,8'i

öğrenciler üzerinde dikkat dağınıklığı oluşturduğundan, %29,1'i zaman ve kaynak sıkıntısı yaşadığından, %18,4'ü müfredatın genel akışının bozulmasından, %20,3'ü enstrümandan yeterli ses çıkmamasından, %1,9'u yalıtım sorunundan, %0,9'u sınıf mevcutlarının fazla olması ve akustik koşulların yetersizliğinden, %0,9'u maddi yetersizlik kaynaklı araç gereç donanım eksiklerinden dolayı zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, derslerde bireysel çalgılarını kullanırken karşılaştığı sorun olarak öğrencilerin ilgi olarak eksiklerinden bahsetmişlerdir. Tabloda yer alan verilere göre, en sık karşılaşılan sorunların başında, dikkat dağılması, zaman ve kaynak sıkıntısı ve enstrümandan yeterli ses çıkmaması gibi konulardan dolayı zorluk yaşandığı görülmektedir.

Tablo 20

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri *	**f**	**%**
Taşınabilir ses sistemi temin edilmesi	41	39,8
Sınıfın akustik düzenlemesinin gözden geçirilmesi	40	38,8
Farklı tarzlarda ve öğrencilerin zevkine hitap edecek şarkılar seçilmesi	59	57,2
Etkileşimli ve eğlenceli aktiviteler hazırlanması	51	49,5
Kolay ve öğrenilebilir şarkıların seçilmesi	49	47,5
Enstrüman çeşitliliğinin sağlanması	2	1,9
Yeterli sayıda müzik dersliğinin yapılması	2	1,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 20'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %39,8'i bireysel çalgısını kullanırken karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerisi olarak taşınabilir ses sistemi temin edilebileceğini, %38,8'i sınıfın akustik düzenlemesinin gözden geçirilebileceğini, %57,2'si farklı tarzlarda ve öğrencilerin zevkine hitap edecek şarkılar seçilebileceğini, %49,5'i etkileşimli ve eğlenceli aktiviteler tasarlanabileceğini, %47,5'i kolay ve öğrenilebilir şarkılar seçilebileceğini, %1,9'u enstrüman çeşitliliği sağlanması gerektiğini, %1,9'u yeterli sayıda müzik dersliğinin yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, derslerde bireysel çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri olarak farklı tarzlarda ve öğrencilerin zevkine hitap edecek şarkılar seçilmesinin faydalı olacağını belirtmiştir.

Tablo 21

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgıları ile Eşlik Ederken Sözlü İştirak Edememe Durumunun Ders Yönetimine Etkileri

Negatif Etkenler *	**f**	**%**
Öğrencilerin dikkatini şarkıdan ve dersten uzaklaştırabilir.	45	43,6
Öğretmen, şarkıya odaklanmak zorunda kaldığı için sınıf yönetimi ve öğrenci takibini ihmal edebilir.	43	41,7
Gürültü ve disiplin problemine yol açabilir.	44	42,7
Öğretmen, sözlü eşlik edemediği için şarkıların zamanlamasını ve temposunu kontrol etmekte zorlanabilir.	35	33,9
Herhangi bir olumsuz etkisi olmuyor.	4	3,8

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 21'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %43,6'sı şarkılara bireysel çalgı ile eşlik ederken sözlü iştirak edememe durumunun ders yönetimine etkileri olarak öğrencilerin dikkatini şarkıdan ve dersten uzaklaştırabileceğini, %41,7'si öğretmenin, şarkıya odaklanmasının sınıf yönetimi ve öğrenci takibini ihmal edebileceğini, %42,7'si gürültü ve disiplin problemine yol açabileceğini, %33,9'u sözlü eşlik edilemediği için şarkıların zamanlamasını ve temposunu kontrol etmekte zorlanabileceğini, %3,8'i herhangi bir olumsuz etkisi olmadığını belirmiştir.

Müzik öğretmenlerin büyük bir kısmı, sözlü eşlik edememenin öğrencilerin dikkatini şarkıdan ve dersten uzaklaştırdığını belirtmiştir. Bu durumun, öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumsuz etkileyebileceği ve dersin verimini düşüreceği düşünülmektedir.

Tablo 22

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgıları ile Eşlik Ederken Sözlü İştirak Edememe Durumuna Yönelik Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri *	**f**	**%**
Enstrümantal eşlik	51	49,5
Önceden kaydedilmiş vokal	35	33,9
Öğrenci katılımının sağlanması	59	57,2
Görsel materyaller (Şarkıların sözlerini veya anlamlarını gösteren görsel materyaller kullanılabilir)	57	55,3

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 22'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %49,5'i şarkılara bireysel çalgı ile eşlik ederken sözlü iştirak edememe durumuna yönelik çözüm önerileri olarak enstrümantal

eşlik yapılabileceğini, %33,9'u önceden kaydedilmiş vokal kullanılabileceğini, %57,2'si öğrenci katılımının sağlanması ile eşlik edilebileceğini, %55,3'ü şarkıların sözlerini veya anlamlarını gösteren görsel materyaller kullanılabileceğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin yarısından fazlası, şarkılara bireysel çalgıları ile eşlik ederken sözlü eşlik edememe durumuna yönelik çözüm önerileri olarak öğrenci katılımının sağlanması ile çözümlenebileceğini düşünmektedirler. Bazı öğretmenler ise, şarkı sözlerini önceden kaydederek ve çalgı eşliğinde çalarak bu sorunu çözmeyi tercih etmektedir. Bu yöntemin, özellikle sınıf yönetimi açısından daha kolay olabileceği, ancak öğrencilerin aktif katılımını sınırlayabileceği düşünülmektedir.

Tablo 23

Müzik Öğretmenlerinin Çalıştıkları Kurumlarda Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Güçlükler

Karşılaşılan Güçlükler	**f**	**%**
Müzik sınıfının olmaması ve ses sisteminin yetersizliği	26	25,2
Çalgının temin edilememesi veya bakımının yapılamaması	5	4,8
Öğrencilerin dikkatinin dağılması ve sınıf kontrolünün zorlaşması	5	4,8
Derse olan ilginin az olması ve öğrencilere hitap etmemesi	9	8,7
Bireysel çalgımı kullanmıyorum	6	5,8
Güçlük yaşamıyorum	45	43,6
Cevapsız	7	6,7

Tablo 23'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %25,2'si çalıştıkları kurumda bireysel çalgısını kullanırken karşılaştıkları güçlükler olarak müzik sınıfının olmaması ve ses sisteminin yetersiz olduğunu, %4,8'i çalgının temin edilememesi veya bakımının yapılamadığını, %4,8'i öğrencilerin dikkatinin dağıldığını ve sınıf kontrolünün zorlaştığını, %8,7'si derse olan ilginin az olduğunu ve öğrencilere hitap etmediğini, %5,8'i bireysel çalgısını kullanmadığını, %43,6'sı güçlük yaşamadığını belirtmişlerdir. %6,7'sini ise cevap vermeyenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin neredeyse yarısı, çalıştıkları kurumda bireysel çalgılarını kullanırken güçlük yaşamadığını belirtmiştir. Dörtte biri ise müzik sınıfının olmaması ve ses sisteminin yetersizliğinden dolayı bireysel çalgılarını kullanamadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 24

Müzik Öğretmenlerinin Çalıştıkları Kurumlarda Bireysel Çalgılarını Kullanırken Karşılaştıkları Güçlüklere Yönelik Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	**f**	**%**
Gerekli enstrümanlar alınmalı, ses sistemi temin edilmeli, akustik bir ortam sağlanmalı ve müzik sınıfı (konferans salonu) olmalı.	42	40,7
Sınıf mevcutları daha az tutulup ders sayısı arttırılabilir.	7	6,7
THM çalgılarını çocukların dikkatini çekecek masallar ile tanıtabiliriz.	4	3,8
Çalışma programı hazırlanarak etkinlikler yaptırılabilir.	6	5,8
Derslerde piyano gibi kullanımı kolay enstrümanlar tercih edilebilir.	5	4,8
Güçlük yaşamıyorum.	29	28,1
Cevapsız	10	9,7

Tablo 24'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %40,7'si çalıştıkları kurumda bireysel çalgısını kullanırken karşılaştıkları güçlüklere yönelik çözüm önerileri olarak gerekli enstrümanlar alınması, ses sistemi temin edilmesi, akustik bir ortam sağlanması ve müzik sınıfı (konferans salonu) olmasının gerektiğini, %6,7'si sınıf mevcutları daha az tutulup, ders sayısının arttırılabileceğini, %3,8'i THM çalgılarının çocukların dikkatini çekecek masallar ile tanıtılabileceğini, %5,8'i çalışma programı hazırlanarak etkinlikler yaptırılabileceğini, %4,8'i derslerde piyano gibi kullanımı kolay enstrümanların tercih edilebileceğini belirtmişlerdir. %28,1'i güçlük yaşamadığını belirtirken, %9,7'si soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Öğretmenlerin büyük bir kısmı, müzik sınıflarının yapılmasını, ses sistemlerinin temin edilmesini ve akustik düzenlemelerin yapılması vb. fiziksel koşulların iyileştirilmesinin sorunları çözeceğini düşünmektedirler.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt probleminde "Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin derse olan ilgilerine katkısı nasıldır?" sorusuna yanıt aranmıştır. Ulaşılan bulgular tablolar halinde işlenerek sunulmuştur.

Tablo 25

Öğrencilerin Derslerde Seslendirilmesinden Hoşlandığı Müzik Türü

Müzik Türleri *	**f**	**%**
Klasik müzik	9	8,7
Popüler müzik	89	86,4

Rap müzik	14	13,5
Rock müzik	32	31,0
Türkçe pop müzik	71	68,9

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 25'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %8,7'si öğrencilerin derslerde seslendirilmesinden hoşlandığı müzik türü olarak klasik müzik seçeneğini, %86,4'ü popüler müzik seçeneğini, %13,5'i rap müzik seçeneğini, %31,0'ı rock müzik seçeneğini, %68,9'u Türkçe pop müzik seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğretmenlerin büyük bir kısmı, öğrencilerin en çok popüler müziği dinlemeyi tercih ettiğini belirtmiştir. Buna kıyasla öğrencilerin sadece bir türle sınırlı kalmayıp, rock, rap ve Türkçe pop müzik gibi farklı müzik türlerine de ilgi gösterdikleri görülmektedir. Bu durum, gençlerin müzikal zevklerinin çeşitlilik gösterdiğini ve farklı türlere açık olduklarını göstermektedir.

Tablo 26

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Derslerde Etkin Kullanmalarının Öğrencilerin Müzik Sevgisine Yönelik Etkileri

Etkenler *	**f**	**%**
Somut deneyim ve etkileşim	62	60,1
İlgi ve motivasyon artışı	94	91,2
Duygusal bağlantı	66	64,0
Sosyal etkileşim	73	70,8
Hepsi	4	3,8

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 26'da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %60,1'i bireysel çalgının derslerde etkin kullanılmasının öğrencilerin müzik sevgisine yönelik etkileri olarak somut deneyim ve etkileşimi arttırdığını, %91,2'si ilgi ve motivasyonu arttırdığını, %64,0'ı duygusal bağlantıyı arttırdığını, %70,8'i sosyal etkileşimi arttırdığını, %3,8'i ise bu seçeneklerinin hepsini arttırdığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, çalgı kullanımının öğrencilerin ilgi ve motivasyonlarını arttırdığını ve müzikle olan bağlarını güçlendirdiğini düşündüğü görülmektedir. Özellikle, çalgı kullanımının öğrencilere somut bir müzik deneyimi yaşattığı, duygusal bir bağlantı kurmalarını sağladığı ve sosyal etkileşimlerini güçlendirdiği belirtilmektedir.

Tablo 27

Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Derslerde Kullanmalarının Öğrencilerin Farkındalığı Üzerine Etkileri

Etkenler *	**f**	**%**
İşitsel farkındalık	97	94,1
Görsel farkındalık	68	66,0
Duygusal farkındalık	81	78,6

*Çok seçenekli cevaplar

Tablo 27'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %94,1'i bireysel çalgısının derslerde kullanılmasının öğrencilerin farkındalığı üzerine etkileri olarak işitsel farkındalığının arttığını, %66,0'ı görsel farkındalığının arttığını, %78,6'sı ise duygusal farkındalığının arttığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun, bireysel çalgı kullanımının öğrencilerin işitsel, görsel ve duygusal farkındalıklarını arttırdığına inandığını göstermektedir. Bu bulgu, müzik eğitiminin öğrencilerin çok yönlü gelişimine katkı sağladığını desteklemektedir.

Tablo 28

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanmalarının Öğrencilerin Müzik Yapma İsteği Üzerine Etkileri

Etkenler	**f**	**%**
Evet	94	91,2
Hayır	7	6,7
Cevapsız	2	1,9

Tablo 28'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %91,2'si bireysel çalgılarını derslerde kullandıklarında öğrencilerin müzik yapma isteğinin etkilerine yönelik soruya "Evet" cevabını, %6,7'si "Hayır" cevabını vermişlerdir. %1,9'unu ise cevap vermeyenler oluşturmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun, derslerde bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerde müzik yapma isteği uyandırdığını göstermektedir. Bu sonuç, müzik eğitiminde bireysel çalgı kullanımının öğrenci motivasyonu üzerindeki olumlu etkisini vurgulamaktadır.

Tablo 29

Müzik Öğretmenlerinin Derslerde Bireysel Çalgılarını Kullanmalarının Öğrencilerin Dikkati Üzerine Etkileri

Etkenler	**f**	**%**

Evet, etkili olduğunu düşünüyorum. Öğrencinin derse olan ilgisi artıyor.	65	63,1
Öğrencide çalgı öğrenme isteği uyandırıyor.	13	12,6
Kısmen etkili olduğunu düşünüyorum.	9	8,7
Kendi bireysel çalgımdan daha çok piyano kullanabiliyorum.	7	6,7
Cevapsız	9	8,7

Tablo 29'da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %63,1'i bireysel çalgısını derslerde kullanmasının öğrencilerin dikkati üzerinde etkili olduğunu ve öğrencinin derse olan ilgisinin arttığını, %12,6'sı öğrencide çalgı öğrenme isteği uyandırdığını, %8,7'si kısmen etkili olduğunu, %6,7'si kendi bireysel çalgısından daha çok piyano kullanabildiğini belirtmişlerdir. %8,7'si ise soruya cevap vermemiştir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, bireysel çalgılarını derslerde kullanmanın öğrencilerin dikkatini çekmede etkili olduğunu düşünmektedir.

5. BÖLÜM
SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu kısmında, mevcut bulguların değerlendirilmesiyle ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlar doğrultusunda yapılabilecek başkaca araştırmalara dair önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin almış oldukları bireysel çalgı eğitimine ilişkin durumlarına; görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumlarına; derslerde çalgılarını aktif olarak kullanmalarının müzik derslerine olan etkisine; müzik eğitimi sürecinde bireysel çalgılarını kullanmakta karşılaştıkları sorunlara ve çözüm önerilerine; bireysel çalgı kullanımının öğrencilerin müzik derslerine olan ilgilerinin arttırılmasına yönelik durumlar incelenmiştir.

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

"Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarında sahip oldukları bilgi, beceri ve donanımlarına ilişkin durum nedir?" alt problemine yönelik olarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırma sonuçları, müzik öğretmenlerinin büyük bir kısmının bireysel çalgı eğitimi sürecinde Klasik Batı Müziği'ne yoğunlaştıklarını ancak, çocuk şarkıları, Çağdaş Türk Müziği, GTSM, GTHM ve popüler müzik vb. diğer müzik türlerinde yeterli düzeyde eğitim almadıklarını düşündükleri ortaya konulmuştur. Bu durum, müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi uygulamalarında belirgin bir dengesizlik olduğunu ve müfredatın ağırlıklı olarak Klasik Batı Müziği merkezli bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin bu müzik türlerine dair eksiklikleri, öğrencilerin müzikal gelişimlerine sunulan fırsatları sınırlayarak, müzik eğitiminin kapsamını daraltabilmektedir.

Araştırmanın diğer önemli bulgularından biri olarak öğretmenlerin bireysel çalgılarını müzik derslerinde aktif olarak kullanma durumlarına bakıldığında, öğretmenlerin önemli bölümünün müzik öğretmenliği lisans programında alınan eğitimin müzik derslerinde yeterli olduğunu düşünürken, diğer bölümü ise bu eğitimin yeterli olmadığını düşünmektedirler. Bu sonuçlar, müzik öğretmenlerinin bireysel çalgı eğitimleriyle ilgili olarak yeterlilik algılarında önemli farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Lehimler'in (2015) "Müzik Öğretmenlerinin Derslerinde Ana Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi" başlıklı çalışması bu araştırmanın birinci alt problemi ile doğrudan ilişkili görünmektedir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğu bireysel çalgısında; Klasik Batı Müziği eğitimi aldıklarını, çocuk şarkıları dağarcığına, Çağdaş Türk Müziğine ve popüler müziklere yönelik yeterli seviyede eğitim almadıklarını belirtmişlerdir.

Bu araştırmanın sonuçları ile Lehimler'in (2015) araştırmasının sonuçları paralellik göstermektedir. Her iki çalışmada da müzik öğretmenlerinin, Klasik Batı Müziği dışındaki müzik türlerinde kendilerini yeterli görmedikleri sonucuna varılmıştır.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

"Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları kurumlarda bireysel çalgılarını kullanma durumları nasıldır?" alt problemine yönelik olarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun, çalgılarını derslerde sıklıkla veya orta düzeyde kullandıkları belirlenmiştir. Araştırmanın diğer önemli bulgularından biri olan öğretmenlerin bireysel çalgısını belirli gün/hafta etkinlikleri ve konser, gösteri, koro vb. çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullanma durumlarına

bakıldığında, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun çalgılarını bu tür etkinliklerde kullandıkları belirlenmiştir.

Öztürk'ün (2001) "İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları" başlıklı çalışması bu araştırmanın ikinci alt probleminde yer alan bazı bulgular ile ilişkili görülmüştür. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu bireysel çalgılarını konser, gösteri ve koro vb. çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullandığı görülmektedir. Aynı zamanda müzik derslerinde bireysel çalgılarını çoğunlukla dinleti amacı ile kullandıkları belirlenmiştir.

Bu araştırmanın sonuçları ile Öztürk'ün (2001) araştırmasının sonuçları paralellik göstermektedir. Her iki çalışmada da müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını belirli gün/hafta etkinlikleri ve konser, gösteri, koro vb. çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde aktif olarak kullandıkları sonucuna varılmıştır.

5.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

"Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanma yoluyla derse katkılarına ilişkin durum nedir?" alt problemine yönelik olarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerin büyük çoğunluğu, müzik derslerinde bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin dikkatini çekme, müzikal becerilerini geliştirme, aktif katılımlarını sağlama, verimi arttırma ve öğrenmeyi daha etkili ve eğlenceli hale getirme vb. gibi pek çok fayda sağladığını belirtmiştir.

Yıldız ve Özçelik'in (2020) "Bireysel Çalgıları Üflemeli Çalgı Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Çalgılarını Kullanım Durumları" başlıklı araştırması ile bu araştırmanın üçüncü alt problemi ilişkili görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgıları ile derslerde eşlik etmenin sınıf hakimiyetine olan etkileri incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun görüşü olumlu yönde bulunmuştur. Derslerde bireysel çalgı ile eşlik etmenin öğrencilere melodi ve ritim konusunda destek olduğu, bu sayede derse ilgilerinin arttığı yönünde görüşler de bulunmaktadır. Öğrencilerin şarkı söylerken yapılan çalgı eşliğinin derste yapılan uygulamalara katılımlarını arttırdığı da ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin sevdikleri müziklerin öğretmenler tarafından bireysel çalgıları ile çalınmasının ve bu şekilde eşlik edilmesinin, onların dikkatini ve ilgisini arttırdığı yönünde yorumlar da elde edilmiştir.

Bu araştırmanın sonuçları ile, Yıldız ve Özçelik'in (2020) araştırmasının sonuçlarının paralellik gösterdiği düşünülmektedir. Her iki çalışmada da müzik eğitiminde bireysel çalgı kullanımının öğrencilerin müzikal gelişimlerine, motivasyonlarına ve derslere olan ilgi ve tutumlarına önemli katkılar sağladığı sonucuna varılmıştır.

5.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

"Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanmada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir?" alt problemine yönelik olarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, derslerde bireysel çalgılarını kullanırken öğretmenler tarafından en sık belirtilen sorunlar olarak, öğrencilerin ilgi eksikliği ve dikkat dağınıklığı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, zaman ve kaynak kısıtlılıkları, müfredatın akışının bozulması, enstrümanlardan yeterli ses alınamaması, yalıtım sorunları, sınıfların kalabalık olması ve akustik koşulların yetersizliği gibi sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Buna ek olarak, maddi yetersizlikten kaynaklanan araç-gereç ve donanım eksikliği de önemli bir sorun olarak öne çıkmıştır.

Müzik öğretmenleri, derslerinde bireysel çalgılarını kullanırken karşılaştıkları sorunların farkında olup bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmuşlardır. Öğretmenlerin, müzik eğitiminin gerektirdiği ortamlarda düzenlenmiş sınıflara, taşınabilir ses sistemi ve sınıfın akustik düzenlenmesi vb. gibi teknik altyapı önerileri, müzik eğitiminde donanımın önemini vurgularken; farklı şarkı türleri, etkileşimli etkinlikler ve kolay öğrenilebilir şarkılar gibi öneriler ise öğrenci merkezli bir yaklaşımın benimsendiği yönünde değerlendirilebilir.

Önderoğlu'nun (2019) "Anadalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı çalışması ile bu araştırmanın dördüncü alt problemi ilişkili olarak görülmüştür. Müzik öğretmenlerinin çalıştıkları kurumlarda alanları ile ilgili karşılaştıkları güçlüklere yönelik bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğu birçok güçlükle karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Müzik öğretmenlerinin çalıştıkları kurumlarda alanları ile ilgili karşılaştıkları güçlüklere yönelik çözüm önerileri incelendiğinde ise, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğu araç-gereç ve donanım olarak müzik sınıfı oluşturulmasının gerekliliğini vurgulamıştır.

Bu araştırmanın sonuçları ile Önderoğlu'nun (2019) araştırmasının sonuçları paralellik göstermektedir. Her iki araştırmada da müzik öğretmenlerinin derslerinde güçlükler yaşadıkları belirtilmiştir. Bu güçlüklerin arasında öğrencilerin ilgi eksikliği ve dikkat dağınıklığı, zaman ve kaynak kısıtlıkları, yalıtım sorunları ve akustik koşulların yetersizliği vb. yer almaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelmek için müzik öğretmenlerinin çoğunluğu uygun bir öğrenme ortamının oluşturulması gerektiğini vurgulamaktadır.

5.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

"Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin derse olan ilgilerine katkısı nasıldır?" alt problemine yönelik olarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, bireysel çalgı kullanımının öğrencilerin müzikle olan bağlarını güçlendirdiğini ve müzik sevgisini arttırdığını belirtmiştir. Başka bir sonuca göre öğretmenlerin derslerde bireysel çalgılarını kullanmalarının öğrencilerde müzik yapma isteği uyandırmasına ve derse olan ilgilerini arttırmasına katkı sağladığı belirlenmiştir.

Araştırmanın bir diğer önemli sonucuna göre öğretmenlerin büyük bir kısmının, çalgı kullanımının öğrencilerin dikkatini derse çekmede etkili olduğu görüşünde olduklarını ortaya koymuştur. Bu durum öğretmenlerce, öğrencilerin daha aktif ve istekli şekilde derse katılım sağladıkları yönünde değerlendirilmiştir.

Yıldız ve Özçelik'in (2020) "Bireysel Çalgıları Üflemeli Çalgı Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Çalgılarını Kullanım Durumları" başlıklı çalışması bu araştırmanın beşinci alt problemi ile yakından ilişkili olarak görülmüştür. Bu araştırmaya göre müzik öğretmenlerinin ana çalgılarını kullanmalarının öğrencilerin dikkatine etkileri yönündeki bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğu bireysel çalgı kullanımının öğrencilerde merak uyandırdığını ve bu yönde katkı sağladığını ifade etmiştir.

Bu araştırmanın sonuçları, Yıldız ve Özçelik'in (2020) çalışması ile paralellik göstermektedir. Her iki araştırmanın sonuçları, müzik eğitiminde bireysel çalgı kullanımının öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirerek daha etkili bir öğrenme ortamı oluşturduğunu göstermektedir. Derslerde bireysel çalgı kullanımının, öğrencilerin dikkatini çekme ve motivasyonlarını arttırmasında önemli bir role sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmanın elde edilen sonuçları doğrultusunda müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanan bireysel çalgı eğitimi programlarının günümüz koşullarına ve ihtiyaçlarına uygun olarak yeniden gözden geçirilmesinin yararlı olabileceği düşünülmektedir. Bu düzenleme sürecinde, geleneksel müzikler (GTSM – GTHM), popüler müzikler ve çocuk şarkıları öğretimi ve repertuvarlarına daha fazla ağırlık verilmesi önem taşımaktadır.

Müzik öğretmenliği programlarına yenilikçi ve çağdaş müzik öğretim yöntemleri ile repertuvar ve eşlik çalışmalarına daha fazla önem verilmelidir. Ayrıca, öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenerek çağdaş müzik öğretim yöntemlerinin nasıl etkin bir şekilde kullanılabileceği konusunda bilgi ve beceri düzeyleri arttırılmalıdır.

Eğitim programlarının etkinliğini artırmak amacıyla, ana çalgı eğitiminde eşlik temelli bir yaklaşım benimsenmesi önemli ve gerekli görülmektedir. Bu yöntem, müzik öğretmeni

adaylarının mesleki hayatlarında karşılaşacakları çeşitli müzik türlerine eşlik etme becerileri konusunda daha donanımlı olmalarına katkı sağlayabilir.

Müzik öğretmenlerinin bireysel çalgıları dışında, okul şarkılarına eşlik edebilecek düzeyde başka çalgıları kullanmalarının da faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Teknoloji destekli müzik eğitim araçlarının kullanımına daha çok yer verilmesi, öğretmenlerin hem çalgı çalmalarını hem de sınıfı yönetmelerini kolaylaştırabilir. Örneğin, şarkı sözlerinin görsel olarak sunulması veya öğrencilerin kendi seslerini kaydedip dinlemeleri vb. gibi uygulamalar, öğrencilerin müzikle etkileşimini ve beceri düzeylerini arttırabilir.

Okullarda müzik derslerinin daha verimli işlenebilmesi için, mevcut fiziksel koşulların müzik eğitiminin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi ve bu doğrultuda özel müzik sınıflarının oluşturulması önerilmektedir. Bu süreçte, teknolojik alt yapı, akustik düzenlemeler, uygun enstrümanların temini ve ses yalıtımı vb. gibi unsurların da göz önünde bulundurulması önemlidir. Böylece, müzik eğitiminde daha elverişli ortamlar sağlanarak, derslerin kalitesi arttırılabilir.

Müzik eğitimi ve uygulamaları açısından sınıf mevcudunun azaltılıp ders saatinin arttırılmasıyla konular daha derinlemesine işlenebilir ve farklı öğrenme stillerine hitap edilebilir. Bu sayede öğrencilerin öğrenme başarıları ve motivasyonlarının artacağı dolayısıyla eğitim sisteminin daha verimli olacağı düşünülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin, derslerde bireysel çalgılarını daha verimli şekilde kullanmaları, ders dışı etkinlikler yoluyla da öğrencilerle olan iletişim ve etkileşimlerini çeşitlendirmeleri ve farklı müzik türlerinin de içinde olduğu müzik türlerini yakından takip ederek öğrencilerin müzik dersinden beklentilerini daha çok dikkate almaları önemli ve gerekli görülmektedir.

Bireysel çalgı eğitimi kapsamında, düzenli olarak hizmet içi eğitim programlarının hazırlanması, müzik öğretmenlerinin mesleki gelişimleri açısından daha etkili eğitim vermelerine katkı sağlayabilir.

Bu konuda güncellenen ve kapsamı genişleyen yeni bilimsel araştırmaların yapılması önemli ve gerekli görülmektedir.

KAYNAKÇA

Akbulut, E. (2013). Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı "Bireysel Çalgı" Dersi Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeylerine İlişkin 3. Ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri Açısından Bir Değerlendirme. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 1,* 57-68.

Akkurt, S., Boratav, O. (2018). Neden Sanat Eğitimi?. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi, 1*(1), 54-60.

Akkuş, R. (1996). *AGSL'den Mezun Olan Öğrencilerin Giriş Davranışlarının Çalgı Eğitimi Bakımından Değerlendirilmesi*. I. Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu-Bildirileri, Uludağ Üniversitesi Yayını, Bursa.

Altunbaş, G. B. (2024). *Sanat ve Sanat Eğitiminde Feminist Yaklaşımlar.* [Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. Samsun.

Aras, A. (2011). Müzik Bölümü Lisans Öğrencilerinin Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi: Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Örneği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 31*(2), 509-524.

Arıkan, R. (2005). *Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama.* Asil Yayın Dağıtım.

Artut, K. (2001). *Eğitim Fakülteleri ve İlköğretim Öğretmenleri İçin Sanat Eğitimi ve Yöntemleri.* Anı Yayıncılık, Ankara.

Baker, V. A. (2017). Teachers' perceptions on current piano use in the elementary general music classroom. *Update: Applications of Research in Music Education, 35*(2), 23-29.

Biber Öz, N. (2001). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra-Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14*(1), Bursa.

Bursa Uludağ Üniversitesi (2024, 25 Aralık). Bireysel Çalgı Eğitimi Bilgi Paketi. http://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Ders/Index/929432'den alınmıştır.

Can, A. A., Yüksel, U. (2012). Functionality of the Lesson of School Instruments on the Profession of Music Teaching. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Cemil, M. (2003). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Uygulanan Gitar Eğitiminin Öğrenci Başarısı Açısından Değerlendirilmesi.* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi]. Bursa.

Çepni, S. (2018). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş.* Celepler Matbaacılık Yayın ve Dağıtım.

Çuhadar, C. H. (2016). Müzik ve Müzik Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25*(1), 217-230.

Bulut, D. ve Ünal, B. (2019). *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Piyano Dersine Yönelik Öz Yeterliklerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi.* The Journal of Academic Social Science Studies.

Demirbatır, R. E. (1998). *Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Eğitimi.* [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Ankara.

Demirel, Ö., Kaya, Z. (2017). *Eğitim Bilimine Giriş.* Pegem Akademi Yayıncılık.

Dinçer, M. (1988). *Türkiye'de Okul Öncesi Öğretim, İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Eğitimi Nasıl Olmalıdır?.* Birinci Müzik Kongresi Bildirileri Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Erbay, M. (2013). *Sanat Eğitimi Üzerine.* Beta Yayıncılık, İstanbul.

Erdoğdu, D. M. Y. (2006). Yaratıcılık İle Öğretmen Davranışları Ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 5*(17), 95-106.

Ertük, S. (1986). *Ankara Kız Meslek Liseleri Öğretmenlerinin Motivasyonu Üzerine Bir Araştırma.* [Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ankara.

Gökay, Y. (2002). *İlköğretimde Müzik Öğretimi-Birinci Kademe.* Anı Yayıncılık, Ankara.

Günay, E. ve Uçan, A., (1980). *Çevreden Evrene Keman Eğitimi.* Dağarcık Yayınları, Ankara.

Hancock, R.D. & Algozzine, B. (2006). Doing case study research. Teachers College Press, New York.

Hark Söylemez, N., & Adıyaman, B. (2023). Türk Eğitim Sistemi ile İlgili Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, 52*(239), 1673-1706. https://doi.org/10.37669/milliegitim.1156383

James, C. E., Zuber, S., Dupuis-Lozeron, E., Abdili, L., Gervaise, D., Kliegel, M. (2020). Formal string ınstrument training in a class setting enhances cognitive and sensorimotor development of primary school children. Frontiers in Neuroscience, 14, 1-16.

Kalender, N. (1988). *Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi ve Sorunları.* [Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi]. Bursa.

Kasap, B. T. (2005). İşlevsel Piyano Becerilerinin Müzik Öğretmenleri İçin Önemi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25*(1), 149-154.

Kilic, İ. (2012). The Problems of Music Teachers in Primary Education Schools in Turkey and Solution Offers. İnönü University, Malatya.

Küçüköncü, Y. (2006). *Türk Eğitim Sistemindeki Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri.* Pamukkale Üniversitesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Denizli.

Lehimler, E. (2015). Müzik öğretmenlerinin derslerinde ana çalgılarını kullanma durumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 4*(4), 257-267.

Levent, A. (2013). *İlköğretimde Müzik Öğretmeninin Kullandığı Çalgının Öğrencinin Derse İlişkin Tutumuna Etkisi.* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi]. Tokat.

MEB (2006). *İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı 1-8. Sınıflar.* Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.

Otacıoğlu Gürşen, S. (2007). Güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde program geliştirmenin önemi ve yeri: programlandırılmış öğretim (dizgeli eğitim) modeli. *"Müzik ve Bilim"*

Uluslar arası Hakemli müzik ve Bilim Dergisi, (7). Son Erişim tarihi 20 05.2008, http://www.muzikbilim.com/7m_2007/otacioglu_sg.html

Otacıoglu, S. G. (2008). Music teachers in Turkey: their proficiency, workingenvironments and problems. Eğitim Fakültesi, Marmara University, İstanbul.

Önder, Y. (2014). *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Deşifre Becerilerine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Tutumları.* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi]. İstanbul.

Önderoğlu, U. A. (2019). *Anadalı Keman Olan Müzik Öğretmenlerinin Ortaokul Müzik Dersinde Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri.* [Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi]. Denizli.

Özdemir, M. A. (2002). *Orff Çalgıları Metodu.* Gazi Kitabevi, Ankara.

Özgül, İ. (2001). *Genel Müzik Eğitimi Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Temel Yaklaşımlar.* Gazi Kitabevi, Ankara.

Öztürk, G. (2001). *İlköğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Kullanmadaki Yeterlilik Durumları.* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Ankara.

Piji, D. (2006). *Dizgeli Öğretime Göre Geliştirilen Eşlik Dersi Programının Akademik Başarıya, Tutuma, Yeterlilik Algısına ve Kalıcılığa Etkisi.* [Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. İstanbul.

Regelski, T. A. (2005). Music and Music Education: Theory and praxis for 'making a difference'. Suny Fredonia & University of Helsinki.

Rogers, F. (2024). The effects of musical instrument training on fluid intelligence and executive functions in healthy older adults: A systematic review and meta-analysis. Cardiff University, United Kingdom.

Say, A. (2001). *Müzik öğretimi.* Müzik Ansiklopedisi, Ankara.

Say, A. (2010). *Müzik Ansiklopedisi 2.* Ankara Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Slattery, V. A. (2000). A survey of current piano use in the elementary general music classroom. University of Northern Iowa, B.M.E.

Snell, H. A., Stringham, D. A. (2021). Preservice and In-Service Music Educators' Perceptions of Functional Piano Skills. Bulletin of the Council for Research in Music Education.

Hark Söylemez, N., & Adıyaman, B. (2023). Türk Eğitim Sistemi ile İlgili Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, 52*(239), 1673-1706. https://doi.org/10.37669/milliegitim.1156383

Subaşı, M. ve Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21*(2), 419-426.

Şen, Ü. S. (2010). Sanat Eğitiminde Bilimsel Araştırma Yöntemlerinin Kullanılması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5*(1), 343-360.

Taymaz, H. (2019). Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Saptanması. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES), 11*(1), 181-213. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000558

TDK. (2024, Aralık 2). Türk Dil Kurumu. Güncel Türkçe sözlük. https://sozluk.gov.tr/'den alınmıştır.

TDK. (2024, Ekim 15). Türk Dil Kurumu. Güncel Türkçe sözlük. https://sozluk.gov.tr/'den alınmıştır.

Thomas, R. M. (1998). Conducting educational research: A comparative view. West Port, Conn: Bergin & Garvey.

Turan, P. (2021) *Nitel Araştırma: Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları.* Seggıe, F. N. ve Bayyurt, Y. Durum çalışması (ss. 124-139). Anı Yayıncılık.

Uçan, A. (1982, 1996). *Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi.* Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara.

Uçan, A. (1994). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi.* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar.* Müzik Ansiklopedisi, Ankara.

Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum.* Arkadaş Yayınevi, Ankara.

Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar E., (1999). *İlköğretimde Müzik Öğretimi, Modül 9*. Süleyman Demirel Üniversitesi, Burdur.

Uluocak, S., & Tufan, E. (2010). Öğretmen Çalgısı Olarak Gitar Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkisi. *Kastamonu Education Journal, 18*(2), 597-606.

Ünal, B. (2019). *Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Piyano Dersine Yönelik Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi.* [Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi]. Niğde.

Ünver, E. (2002). *Sanat Eğitimi.* Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.

Varış, F. (1996). *Eğitimde Program Geliştirme ve Değerlendirme.* Alkım Yayıncılık, Ankara.

Wang, X. (2016). Ecological art Education. *Antropolog, 25* (1–2), 109–116.

Yalın, H.İ., Hedges, L., Özdemir, S. (1996). *Her Yönüyle Öğretmen Olabilme.* Ankara Milli Eğitim Basımevi.

Yaman, H. (2011). Gaziantep'teki Mekso-Gesop Çıraklık Eğitim Merkezindeki Kursiyerlerin İş Sağlığı Ve Güvenliğine Bakışının Değerlendirilmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi]. Gaziantep.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.* Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.

Yıldız, G. (2006). *İlköğretimde Müzik Öğretimi (Birinci Kademe).* Anı Yayıncılık, Ankara.

Yıldız, G., Özçelik, S. (2020*). Bireysel Çalgıları Üflemeli Çalgı Olan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Çalgılarını Kullanım Durumları.* Anadolu Kongresi, Diyarbakır.

Yıldız, N. (1986). *Müzik Öğretmeni Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Anaçalgı Keman Eğitiminin Programlar Yönünden İncelenmesi.* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi]. Ankara.

Yılmaz, K. (2020). *Öğrencilerin Müzik Dersine İlişkin Motivasyonlarını Artırmaya Yönelik Müzik Öğretmeni Çalışmalarının İncelenmesi.* [Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi]. Denizli.

Zeydan, M. (2019). *Türkiye'de Müzik Eğitimi Anabilim Dallarından Bireysel Çalgı Keman Eğitimi Mezunu Olan Müzik Öğretmenlerinin Çalgılarını Derslerinde Kullanma Durumları (Van İli Örneği).* [Yüksek Lisans Tezi), Van Yüzüncüyıl Üniversitesi]. Van.

EKLER

EKLER

EK 1: ETİK KURUL İZNİ

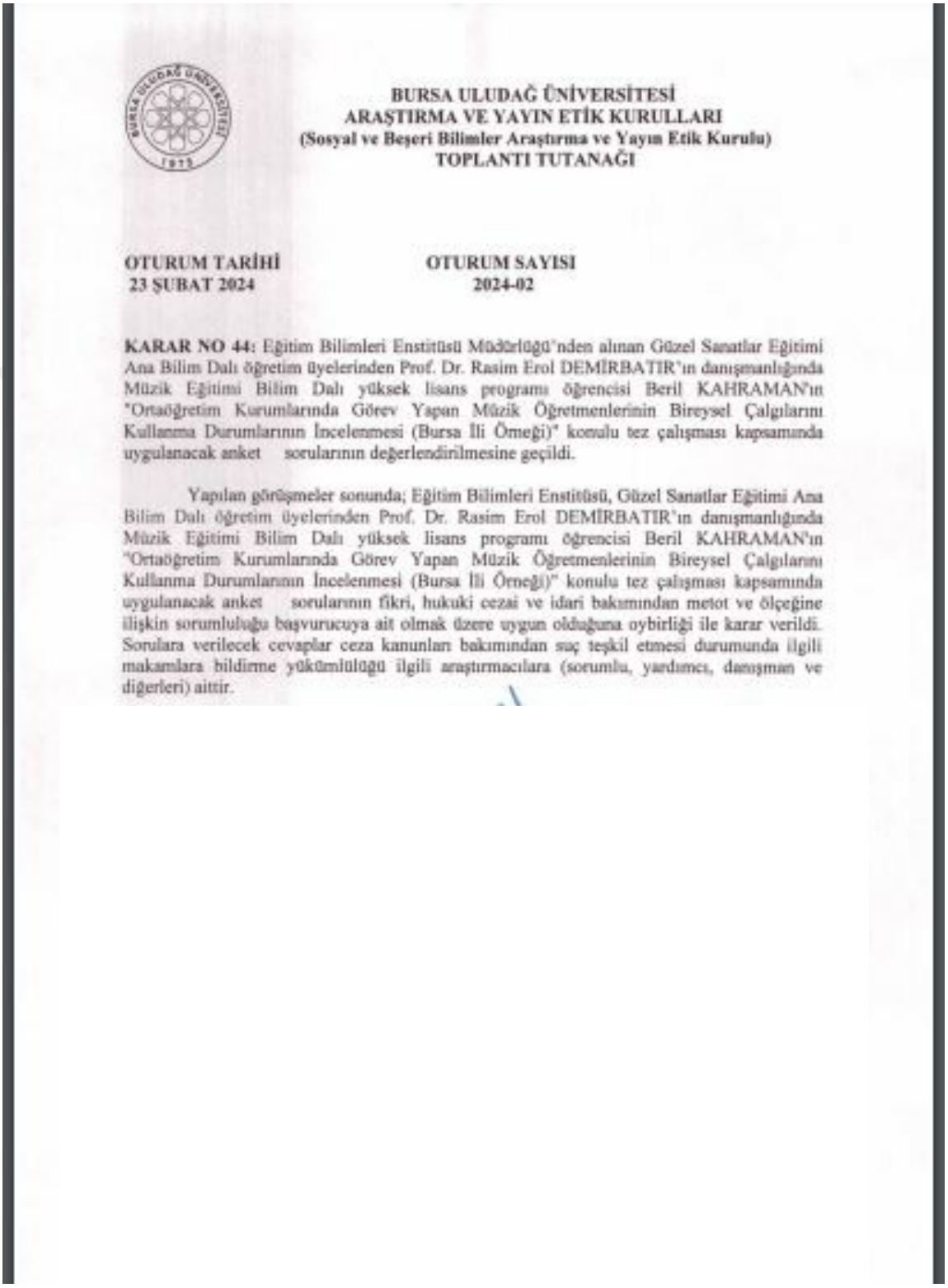

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULLARI
(Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu)
TOPLANTI TUTANAĞI

OTURUM TARİHİ
23 ŞUBAT 2024

OTURUM SAYISI
2024-02

KARAR NO 44: Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nden alınan Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinden Prof. Dr. Rasim Erol DEMİRBATIR'ın danışmanlığında Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Beril KAHRAMAN'ın "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa İli Örneği)" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket sorularının değerlendirilmesine geçildi.

Yapılan görüşmeler sonunda; Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı öğretim üyelerinden Prof. Dr. Rasim Erol DEMİRBATIR'ın danışmanlığında Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Beril KAHRAMAN'ın "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa İli Örneği)" konulu tez çalışması kapsamında uygulanacak anket sorularının fikri, hukuki cezai ve idari bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğu başvurucuya ait olmak üzere uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi. Sorulara verilecek cevaplar ceza kanunları bakımından suç teşkil etmesi durumunda ilgili makamlara bildirme yükümlülüğü ilgili araştırmacılara (sorumlu, yardımcı, danışman ve diğerleri) aittir.

EK 2: VALİLİK İZNİ 1

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-86896125-605.01-99236269 21.03.2024
Konu : Beril KAHRAMAN'ın Araştırma İzni

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 11.03.2024 tarih ve 154181 sayılı yazısı.

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Beril KAHRAMAN'ın "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa İli Örneği)" konulu tez çalışmasını, ilimize bağlı resmi liselerde uygulama yapma isteği, 20.03.2024 tarih ve 99161439 sayılı Makam Onayı ile uygun görülmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mustafa KAHYA
Müdür a.
İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

Ek:
1-Makam Onayı (1 sayfa)
2-Veri Toplama Aracı (7 sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
17 İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne

Bilgi: Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğüne
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Hocahasan Mh. İlkbahar Cad. No:38 (Yeni Hükümet Konağı A Blok) 16050/Osmangazi/BURSA
Telefon No : (0224) 225 25 78
Faks : 445 18 10
İnternet Adresi : http://bursa.meb.gov.tr
E-Posta : arge16@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için: Fatih ALTIN
Unvan : Bilgisayar İşletmeni

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden 76c2-40c4-338a-adbf-54ad kodu ile teyit edilebilir.

EK 3: VALİLİK İZNİ 2

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-86896125-605.01-99161439 20.03.2024
Konu : Beril KAHRAMAN'ın Araştırma İzni

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi : a) Milli Eğitim Bakanlığının Araştırma Uygulama İzinleri konulu 21/01/2020 tarih ve 1563890 (2020/2) sayılı Genelgesi.
b) Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 11.03.2024 tarih ve 154181 sayılı yazısı.

Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Beril KAHRAMAN'ın "Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa İli Örneği)" konulu tez çalışması, ilgi (b) sayılı yazı ile Müdürlüğümüze bildirilmektedir.

İlimize bağlı resmi liselerde uygulanması planlanan çalışma, Müdürlüğümüzde oluşturulan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenerek değerlendirilmiştir. Araştırma ile ilgili çalışmanın **okul/kurumlardaki eğitim öğretim faaliyetleri aksatılmadan, araştırma formlarının aslı okul müdürlüklerince görülerek ve gönüllülük esası ile** okul müdürlüklerinin gözetim ve sorumluluğunda ilgi Genelge çerçevesinde uygulanması ayrıca **araştırma sonuçlarının Müdürlüğümüz ile paylaşılması** komisyonumuzca uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Mustafa KAHYA
İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR

Dr. Ahmet ALİREİSOĞLU
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Hocahasan Mh. İlkbahar Cad. No:38 (Yeni Hükümet Konağı A Blok) 16050/Osmangazi/BURSA
Telefon No : (0224) 225 25 78
Faks : 445 18 10
İnternet Adresi : http://bursa.meb.gov.tr
E-Posta : arge16@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için: Fatih ALTIN
Unvan : Bilgisayar İşletmeni

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden ac04-6271-3585-8e9b-24e7 kodu ile teyit edilebilir.

EK 4: ANKET SORULARI

Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bireysel Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi (Bursa ili örneği)

1. Cinsiyetiniz nedir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Kadın
- ◯ Erkek

2. Mesleki hizmet süreniz kaç yıldır?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ 0 - 5 yıl
- ◯ 6 - 10 yıl
- ◯ 11 - 15 yıl
- ◯ 16 - 20 yıl
- ◯ 21 yıl ve üzeri

3. Hangi sınıflarda derse girmektesiniz?

Uygun olanların tümünü işaretleyin

- ☐ 5. sınıf
- ☐ 6. sınıf
- ☐ 7. sınıf
- ☐ 8. sınıf

4. Lisanstan mezun olduğunuz fakülte türü nedir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Eğitim Fakültesi
- ◯ Güzel Sanatlar Fakültesi
- ◯ Konservatuar
- ◯ Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

5. Lisansüstü eğitim durumunuz nedir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Yüksek Lisans
- ◯ Doktora
- ◯ Yok

6. Lisansta mezun olduğunuz bireysel çalgı nedir?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Keman
- ◯ Viyolonsel
- ◯ Viyola
- ◯ Kontrbas
- ◯ Flüt
- ◯ Gitar
- ◯ Bağlama
- ◯ Piyano
- ◯ Klarnet
- ◯ Şan
- ◯ Diğer: _____

7 Görev yaptığınız ortaokul neresidir?

_____

8. Bireysel çalgınızda ağırlıklı olarak eğitim gördüğünüz müzik türü nedir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- ☐ Klasik Batı Müziği
- ☐ Geleneksel Türk Halk Müziği
- ☐ Geleneksel Türk Sanat Müziği

9. Bireysel çalgınızda çocuk şarkılarının seslendirilmesine ve eşlik edilmesine yönelik eğitim aldınız mı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

10. Bireysel çalgınızda Çağdaş Türk Müziğine yönelik eğitim aldınız mı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

11. Bireysel çalgınızda popüler müziklere yönelik eğitim aldınız mı?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

12. Sizce müzik öğretmeni çalgısıyla hangi tür müzikleri icra edebilmelidir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Klasik Batı Müziği
- [ ] GTHM
- [ ] GTSM
- [ ] Popüler Müzikler
- [ ] Çocuk Şarkıları

13. Müzik derslerinde bireysel çalgınızı ne sıklıkla kullanmaktasınız?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Hiç kullanmam
- ◯ Nadiren kullanırım
- ◯ Orta düzeyde kullanırım
- ◯ Sık kullanırım
- ◯ Her zaman kullanırım

14. Size göre öğretmenlerin bireysel çalgılarını derslerinde kullanamama/kullanmama nedenleri neler olabilir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Öğretmenin çalgısıyla ilgili yeterlilikleri
- [ ] Sınıf ortamıyla ilgili sorunlar
- [ ] Öğretmen ve öğrenciyle ilgili sorunlar
- [ ] Diğer: _____

15. Müzik dersinde bireysel çalgınız dışında en çok kullandığınız müzik enstrümanı ne/nelerdir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Keman
- [ ] Viyola
- [ ] Viyolonsel
- [ ] Piyano
- [ ] Flüt
- [ ] Şan
- [ ] Gitar
- [ ] Bağlama
- [ ] Blok Flüt
- [ ] Org
- [ ] Diğer: _____

16. Sizce bulunduğunuz kurumda uygulanan müzik eğitimi programı daha çok hangi çalgıların kullanımına imkân vermektedir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Keman
- [ ] Viyola
- [ ] Viyolonsel
- [ ] Piyano
- [ ] Flüt
- [ ] Şan
- [ ] Gitar
- [ ] Bağlama
- [ ] Blok Flüt
- [ ] Org
- [ ] Diğer: _____

17 Şarkılara çalgılarınızla eşlik etmenizin ders içi hakimiyete ne gibi olumlu etkileri vardır?

Uygun olanların tümünü işaretleyin

- [ ] Öğrenci ilgi ve katılımını artırır.
- [ ] Öğrenmeyi kolaylaştırır.
- [ ] Öğrencilerin vurgu, tonlama ve telaffuzunu geliştirir.
- [ ] Öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirir
- [ ] Öğrencilerin duyuşsal farkındalığını artırır.
- [ ] Öğretmen hakimiyetini güçlendirir.
- [ ] Diğer: _____

18. Müzik öğretmenlerinin derslerinde bir çalgı ile seslendirme yapmasının derse ne gibi katkıları vardır?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Öğretmenin çaldığı ve söylediği şarkılar, öğrencilerin dikkatini çekmeye ve derse olan ilgilerini artırmaya yardımcı olur.
- [ ] Öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.
- [ ] Öğrenciler, öğretmeni taklit ederek şarkılara aktif olarak katılmaya ve şarkı sözlerini ve melodiyi öğrenmeye daha istekli olurlar.
- [ ] Müzik, öğrenilen bilgilerin hafızada kalıcı hale gelmesini sağlar.
- [ ] Ritmik ve melodik yapılar, öğrenmeyi eğlenceli ve keyifli hale getirir.
- [ ] Diğer: _____

19. Müzik dersinde bireysel çalgınızı kullanırken karşılaştığınız sorunlar nelerdir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Her öğrenciye hitap etmeyebilir.
- [ ] Öğrencilerin dikkatini dağıtabilir.
- [ ] Zaman ve kaynak açısından maliyetli olabilir.
- [ ] Müzik derslerinin içeriğini ve hedeflerini etkileyebilir.
- [ ] Çalgıdan yeterli ses çıkmaması öğrencilerin duymasını zorlaştırabilir.
- [ ] Diğer: _____

20. Derste bireysel çalgınızı kullanırken karşılaştığınız sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Taşınabilir ses sistemi temin edinilebilir.
- [ ] Sınıfın akustik düzenlemesi gözden geçirilebilir
- [ ] Farklı tarzlarda ve öğrencilerin zevkine hitap edecek şarkılar seçilebilir.
- [ ] Etkileşimli ve eğlenceli aktiviteler tasarlanabilir.
- [ ] Kolay ve öğrenilebilir şarkılar seçilebilir.
- [ ] Diğer: _____

21. Şarkılara çalgınızla eşlik ederken sözlü eşlik edememe durumunun ders yönetimine etkileri nelerdir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Öğrencilerin dikkatini şarkıdan ve dersten uzaklaştırabilir
- [ ] Öğretmen, şarkıya odaklanmak zorunda kaldığı için sınıf yönetimi ve öğrenci takibini ihmal edebilir.
- [ ] Gürültü ve disiplin problemine yol açabilir.
- [ ] Öğretmen, sözlü eşlik edemediği için şarkıların zamanlamasını ve temposunu kontrol etmekte zorlanabilir.
- [ ] Diğer: _____

22. Şarkılara çalgınızla eşlik ederken sözlü eşlik edememe durumuna yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Enstrümantal eşlik
- [ ] Önceden kaydedilmiş vokal
- [ ] Öğrenci katılımı
- [ ] Görsel materyaller (şarkıların sözlerini veya anlamlarını gösteren görsel materyaller kullanılabilir.)
- [ ] Diğer: _____

23. Derslerde çalgınız ile hangi tür müziklere daha rahat eşlik edebiliyorsunuz?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Batı Müziği
- [ ] GTHM
- [ ] GTSM
- [ ] Popüler Müzikler
- [ ] Çocuk Şarkıları

24. Derslerde bireysel çalgınızı ne amaçla kullanıyorsunuz?

Uygun olanların tümünü işaretleyin

- [ ] Ezgiye destek amacıyla
- [ ] Ezgiye eşlik amacıyla
- [ ] Kulak eğitimi için
- [ ] Dinleti amacı için
- [ ] Beğeni eğitimi için
- [ ] Diğer: _____

25. Derslerinizde bireysel çalgınızı hangi durumlarda kullanmaya ihtiyaç duyuyorsunuz?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Dikkat çekmek için
- [ ] Çalgıyı tanıtmak için
- [ ] Ses desteği için
- [ ] Tonalite/modalite içinde kalmak için
- [ ] Diğer: _____

26. Belirli gün ve hafta etkinliklerinde bireysel çalgınızı kullanıyor musunuz?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

27 Bireysel çalgınızı konser, gösteri ve koro çalışmaları gibi ders dışı etkinliklerde kullanmakta mısınız?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ◯ Evet
- ◯ Hayır

28. Çalıştığınız kurumda bireysel çalgınızın kullanımıyla ilgili karşılaştığınız güçlükler nelerdir?

_____

29. Çalıştığınız kurumda bireysel çalgınızın kullanımıyla ilgili güçlüklere yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

_____

30 Aldığınız bireysel çalgı eğitiminin, müzik derslerinde kullanılabilirliği açısından görüşleriniz nasıldır?

_____

31. Mesleki yaşantınızdan edindiğiniz deneyimler doğrultusunda öğrencilerinizin sizin seslendirmenizi en çok sevdiği müzik türü hangisidir?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Klasik Müzik
- [ ] Popüler Müzik
- [ ] Rap Müzik
- [ ] Rock Müzik
- [ ] Türkçe Pop Müzik

32. Çalgılarınızı derslerde etkin bir şekilde kullanmanız öğrencilerinizin müzik sevgisini nasıl etkiler?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] Somut deneyim ve etkileşim
- [ ] İlgi ve motivasyon artışı
- [ ] Duygusal bağlantı
- [ ] Sosyal etkileşim
- [ ] Diğer: _____

33. Öğrencilerin bireysel çalgınızı kullandığınızda farkındalığı nasıl artıyor/ne yönde artıyor?

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- [ ] İşitsel farkındalık
- [ ] Görsel farkındalık
- [ ] Duygusal farkındalık

34. Derslerde bireysel çalgınızı kullanmanız öğrencilerde müzik yapma isteği uyandırıyor mu?

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ( ) Evet
- ( ) Hayır

35 Derslerde bireysel çalgınızı kullanmanızın öğrencilerin dikkatini çekmede etkili olduğunu düşünüyor musunuz, bu konuda görüşleriniz nelerdir?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Bu içerik Google tarafından oluşturulmamış veya onaylanmamıştır

Google Formlar

ÖZ GEÇMİŞ			
Adı-Soyadı	Beril		KAHRAMAN
Eğitim Durumu	**Başlama - Bitirme**		**Kurum Adı**
Lise	2013	2017	Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi
Lisans	2017	2021	Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans	2021		Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Çalıştığı Kurum	**Başlama - Ayrılma**		**Çalışılan Kurum Adı**
1.	2022	-	Özel Güneş Sanat ve Yetenek Kursu
Üye Olduğu Bilimsel ve Meslekî Kuruluşlar	2019 Nilüfer Çoksesli Korosu 2021 Nilüfer Oda Orkestrası		
Yurt İçi Sanatsal Faaliyetler	2020- Nilüfer Çoksesli ve Nilüfer Oda Orkestrası Ortak Konseri, Şeyh Edebali Kültür ve Kongre Merkezi, Bilecik. 2021- Korolar Buluşması, Nilüfer Çoksesli Korosu, CSO Tarihi Konser Salonu, Ankara. 2022- İzmir Çoksesli Korolar Festivali, Nilüfer Çoksesli Korosu, Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi, İzmir. 2022- Nilüfer Çoksesli Koro Konseri, Bursa Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Bursa. 2022- Mor ve Ötesi Senfonik, Avrasya Filarmoni Orkestrası ve Nilüfer Çoksesli Koro Eşliğinde Cumhuriyet Konseri, Bursa. 2022- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Özel Konseri, Nilüfer Çoksesli Korosu, Atatürk Kongre Kültür Merkezi, Bursa. 2022- Yeni Yıl Özel Konseri, Nilüfer Çoksesli Korosu, Nazım Hikmet Kültür Merkezi, Bursa. 2023- Uluslararası Dünya Koro Müziği Sempozyumu, Nilüfer Çoksesli Korosu, Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul. 2024- Dünya Tiyatro Günü, Nilüfer Çoksesli Korosu, Atatürk Kongre Kültür Merkezi, Bursa. 2024- 9. SANSEV Uluslararası Çoksesli Koro Festivali, Nilüfer Çoksesli Korosu, Prof. Dr. Türkan Saylan Kültür Merkezi, İstanbul. 2024- Nedim Yıldız Eserleri ile Nazım Hikmet'i Anıyoruz, Nilüfer Çoksesli Korosu, Nazım Hikmet Kültür Merkezi, Bursa. 2024- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Konseri, Nilüfer Çoksesli Korosu, Atatürk Kongre Kültür Merkezi, Bursa.		
	2022- Yeni Yıl Konseri Özel Konseri, Nilüfer Oda Orkestrası, Nazım Hikmet Kültür Merkezi, Bursa. 2022- Bir Devrimcinin Güncesi, Nilüfer Oda Orkestrası. Fethiye Kültür Merkezi, Bursa.		

	2022- Nilüfer Oda Orkestrası Konseri, İnegöl Doğa Koleji Konferans Salonu, İnegöl. 2023- Antakya Şarkılarını Söylemeye Devam Ediyor, Nilüfer Oda Orkestrası, Nazım Hikmet Kültür Merkezi, Bursa. 2023- 7. Çalı Köy Filmleri Festivali, Nilüfer Oda Orkestrası, Bursa. 2023- Yüzyılın İzinde Genç Yetenekler Konseri, Nilüfer Oda Orkestrası, Uğur Mumcu Sahnesi, Bursa. 2023- Nilüfer Oda Orkestrası Film Müzikleri Konseri, Şeyh Edebali Kültür ve Kongre Merkezi, Bilecik. 2024- 8. Çalı Köy Filmleri Festivali, Nilüfer Oda Orkestrası, Bursa. 2024- 12. Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi Nilüfer Oda Orkestrası Açılış Konseri, Bursa Uludağ Üniversitesi Prof. Dr. M. Mete Cengiz Kültür Merkezi, Bursa.
	2022- Beril Kahraman Çello Resitali Bursa Uludağ Üniversitesi Müzik Eğitimi A.B.D, Konser Salonu, Bursa
Yurt Dışı Sanatsal Faaliyetler	2021-German- Turkish Solidarity Concert Series. St. Mary Catholıc Church Seligenstadt 2021- German- Turkish Solidarity Concert Series. Herrenscheune Mansion Langensbold. 2021- German- Turkish Solidarity Concert Series. Johann Georg II Church Hanau.
Tarih **İmza** **Ad-Soyad**	